

Brixhilda Ndini

Gruaja misterioze

Tregime

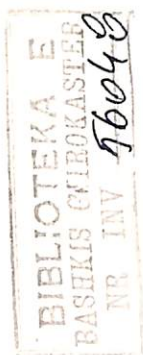
8SH-32

N 33

Brixhilda Ndini

Gruaja misterioze

trëgime

*sa mistere ka
aq mban rje*

Botimet TOENA

Tiranë, 1996

GRUAJA MISTERIOZE

Telefoni ulërin pas dy orë pritjeje të ankthshme të gruas, e cila qe vonuar si kurrë herët e tjera nga pazari që qe duke bërë në merkatën aty pranë. Një zë i huaj tha ftohtë, se ime shoqe ishte rëndë në spitalin nr. 1, në Central Avenue, pas një aksidenti. I tmerruar ul telefonin, kur befas në derë shfaqet gruaja, e zbehtë, me një cifël gjaku të vogël si nishan mbi ballin e argjendtë. Nuk fliste fare, vetëm unë s'pushoja, duke thënë se sa merak isha bërë dhe sa vite më ishin dukur ato pak sekonda në telefon. Kur shkova në banjë, vura re se isha plakur pa masë, kurse ime shoqe, ishte, për hir të zotit, po ajo. Kur i nervozuar klitha dikur, po ti pse nuk më thua diçka, e dashur; bafas ra telefoni dhe zëri i huaj, po me atë ton të zyrtë, kumtoi se më kërkonte falje. Nga ta dinim, zotëri, se në qytet ndodheshin dy njerëz të ndryshëm me të njëjtin emër dhe të njëjtën fytyrë? Ky ishte një gabim i madh. Dhe bashkëbisedimi misterioz u ndërpre.

- Unë quhem Xhoana - thirri befas gruaja ime me një zë alienësh të tmerrshëm. Pse ke ardhur këtu? - klitha duke kërkuar me sy ndonjë send të mprehtë mbi tavolinë. "Sepse gruaja jote është duke vdekur. Unë mund të të mashtroja gjithë jetën, por m'u duk një rrënojë e bukur, e padrejtë, që i kalon kufijtë e mëshirës. I lënduar nga sinqeriteti i saj e mora për krahu dhe shkuam të bëjmë tek Morgonët vizitën e parashikuar.

BISHA QE NUK EKZISTON

Atë vit sapo e kisha mbaruar fakultetin e mjekësisë dhe ende nuk kisha filluar punë. Kërkesës sime për emërim në profilin përkatës nuk i ishte përgjigjur njeri, kur një miku im më sugjeroi të filloja mjeke në morg. Kjo vërtet ishte punë e lehtë dhe mua asnjëherë nuk më kishte shkuar ndërmend, se mund të punoja aty. Ky ishte një lloj misteri, që gjithsesi e kalova për një periudhë kohe shumë të shkurtër, pasi jeta atje filloi të përpëlitej në ritmin monoton. Në fillim të gjithë pacientët ishin të paafroreshëm, me fytyra të tensionuara. E ndieja se si mjeke e re kisha ende nevojë edhe për disa të dhëna mbi spitalin dhe pacientët. Çdo ditë e më shumë vazhdoja të shqetësohesha edhe nga ftohtësia me kolegët. Nganjëherë ngathtësia e tyre më jepte një farë revolte, duke e ditur që pacienti ishte në orët e fundit, e linin në shtrat deri sa ai të jepte shpirt në ato dhomëzat e mbyllura hermetikisht me dritare të errëta. Unë isha ende e re në atë sektor dhe në vetvete kisha një ndjenjë mëshire për të gjithë ata fatkeqë, që më

shihnin të trembur nga një lloj tmerri enigmatik. Çdo gjë më shfaqej e verbër dhe hapat që dëgjoheshin në koridor më dukeshin sikur shkonin drejt një humnere...

Atë ditë isha e shqetësuar për një pacient, të cilit ethet sa vinin e shtoheshin më shumë. Pasi i bëra vizitën më tepër për ta ngushëlluar, duke i dhënë edhe mjekimin e duhur, prita si në faj që gjendja e tij të përmirësohej. Ishte shumë e vështirë të përshtatesha me gjendjen e tij të dëshpëruar. Hyja e dilja nëpër dhomë dhe shihja se si forma e sëmundjes së tij po përhapej më thellë. Atëhere e shqetësuar pranova të rri me pacientin 16 orë në ditë, pa shmangur dot baticën e hijeve që më lagshtonte thellë në eshtra. Përsëri shenjat klinike të sëmundjes mbetën po ato, si gropëza të njëtrajtshme në lëkurën e hënës. Një çast u përqëndrova e tëra dhe fillova të bindja veten, se nuk qenka e lehtë të qëndrosh disa çaste si një urë mbi hidhërimin e tjetrit, duke e lënë thjesht të kalojë. Dëshira për çdo lloj përmirësimi ishte një ankth për mua. Nganjëherë më dukej se nuk do të dilja më prej atij morgu. Pas asaj nate të lodhshme isha shtrirë me gjithë rrobat e punës dhe zgjohem e trembur prej një ëndrre, ku dëgjoheshin vetëm të qeshura. Mungesa e qetësisë filloi të zbehej dhe në fund të koridorit dëgjoheshin të qeshurat e infermiereve që filluan të zmadhoheshin me jehona. Nxitova tek dhoma e pacientit dhe shtanga. Më në fund, i lodhur nga vuajtjet e një sëmundjeje të mërzitshme, kishte vdekur. U ktheva menjëherë tek dhoma e mjekëve dhe urdhërova t'i bëhej autopsia. "Sigurisht" - u

përgjigj doktor Gjergji - "të gjithë pacientët që vdesin në këtë morg i nënshtrohen një autopsie". Ktheva kokën nga ana tjetër dhe pashë dritaret e errëta, duke u pushtuar nga tmërri i keqardhjes. Doktor Gjergji më thërret dhe më shpjegon, se pas autopsisë ka dalë që pacienti vuante nga zemra. Ndjeva një zhgënjim shumë të madh. Më trishtoi buzëqeshja e tij. E dija se pacienti nuk kishte vuajtur nga kjo diagnozë. Nuk është e vërtetë - iu përgjigja doktor Gjergjit. Pacienti asnjëherë nuk më është ankuar nga zemra, bile nuk më ka shfaqur ndonjë dhimbje. Elektrograma që i bëra para disa ditësh rezultoi se zemra funksiononte me një ritëm normal. Rezultati i autopsisë del i qartë. - ma ktheu doktor Gjergji dhe u largua mes dy gjysmave të koridorit, ku në largësi dallohej vetëm një hije vijëzimi.

* * *

Pas atyre ditëve tepër shqetësuese për mua, të shoqëruara edhe me 4 një shpërfillje në bisedat me mjekët vendosa të hyja në kadavrat e morgut duke kaluar atë gjysmëkoridor të errët, që ishte nga ana tjetër e pavionit. E shtyva me tërë forcën e trupit atë derë të rëndë dhe pashë një mori trupash të ruajtur në formalinë. Dikujt ia kishin mbuluar trupin me mushama të zezë, dikujt jo. Mbretëronte një rrëmujë dhe nuk e dija çrregull duhej vënë për të shmangur sadopak shqetësimet. Ajri ishte i ftohtë dhe ndjeva mornica të më përhapeshin në të gjithë trupin.

Afrohem ngadalë dhe mes asaj morie kufomash kërkoj të gjej kadavrën e pacientit tim, që nuk po e shihja askund. Në kadavrat që ndodheshin në fund të sallës, të mbuluara me mushama të zeza, pashë diçka që lëvizi. Nuk doja të frikësohesha, sepse mendova, gjithkujt po të ishte vetë në një morg, me sallë të ftohtë, do t'i dukej sikur shfaqej ndonjë figurë që shquhej përtej dritës në ato muret e çuditshëm, që vetëm vështronin pa lëvizur aspak këmbët e gjata sterile që i mbanin të shtrira nëpër autoklavë. Mure të tmerrshme, - mendova, pesha e tyre tashmë rëndon edhe mbi kadavrën e pacientit tim. Lëviza edhe disa hapa dhe zbulova njërën prej kadavrave, të mbuluar me mushama. Pashë se i mungonin gjymtyrët. Klitha aq shumë, sa me një zë të shumëvujtur fillova t'i flas vetes. - Mos ki frikë, do të qetësohesh sikur s'ka ndodhur gjë. S'më kishte shkuar ndërmend se njeriu mund të vdesë edhe brenda kadavrës së tij në një kohë shumë të shkurtër. - O zot, çfarë tmërri. E kush mund t'ia mbushte mendjen njeriut që edhe pse i vdekur në shtrat mund të rivdiste përsëri ndër vite pa fituar ndonjë lavdi. Era, lagështira, smogu, dhanë përnjëherë konvulsionet e para dhe unë fillova t'i fshihja gjymtyrët nën trup. Përsëri filloi të lëvizte diçka prej fundit të morgut figura e së cilës sa vinte e bëhej më e qartë. Ishte njëra prej kadavrave me një pamje të errët, gati të zyrtë, që m'u përfrua me një bishë të vërtetë. Atë çast kur u ndodhëm ballë për ballë ajo kujtoi se unë po vdisja. Më vjen me të vërtetë keq - foli bisha, që gjymtyrët e tua i mbake të fshehura, dhe si me arsyetimin e një njeriu të

madh, shtoi, - Unë ushqehem vetëm me gjymtyrët e të vdekurve të mi. Kur bëra ta pyesja frymëmarrja më ishte rënduar dhe zëri më ishte ngjirur. Po vazhdoja ta shikoja për herë të dytë, pa mundur të bëja një aluzion mbi trupin e pacientit tim. Atëherë e pyeta: - Mos ke ngrënë edhe gjymtyrët e kadavrës më të fundit që erdhi para dy ditësh? Ajo!? - m'u përgjigj e qetë bisha. Dhe bëri një shenjë me dorë. Eshtë atje. U nisa e tronditur, me një dyshim të çuditshëm në drejtimin e errët të përcaktuar prej bishës. E zbulova kadavrën prej asaj mushamaje të zezë si të dyllosur dhe vërejta se vërtetë pacienti im i kishte gjymtyrët. Ah, mendova, pas atij operacioni gjymtyrët false nuk mund të zhdukeshin. Ato janë gjymtyrët e përkëdheljeve. Si duket, do ta ketë dashur shumë gruan - tha bisha, derisa gjymtyrët ende i ka të paprishura. Tani unë fillova të besoj se vërtet ai mund të kishte vuajtur nga zemra.

ABAZHURI TERMIK

Që kur e kishin blerë, abazhuri i tyre nuk ishte ndezur asnjëherë. Të acaruar ata mendonin se mos tregtari ua kishte hedhur, mbasi ai ishte një abazhur modern me fotoelement. Tregtari me sy të akullt nuk donte të jepte shpjegime, sepse kishte frikë mos i fyente. I lodhur nga ankimi i tyre ai e hapi kapakun e të fshehtës së tij, duke e përshkruar abazhurin si një ikonë të përkryer në tempullin që ata donin të ngrinin. Habitem me ju, si nuk e keni lexuar fletëpalosjen që shoqëron mallin. Kaq e vështirë qenka për t'u përdorur? - pyeti vajza me ironi. "Në qoftë se ju doni të ndriçoni thjesht guaskën e intimitetit tuaj, shkoni dhe blini qirinj të zakonshëm. Ky është abazhuri i dashurisë! - i mëshoi zërit tregtari duke ia rrëmbyer nga dora - dhe, fotocelulat nuk funksionojnë, në qoftë se temperatura në dhomën tuaj nuk arrin limitin e një afshi të nxehtë".

FOSILI I DASHURISE

Si një copë shkëmbi kafka e tij mbante trurin fosil. Fatkeqi ishte mbyllur në çmendinë. Edhe pse veprimet i kishte si të një njeriu normal, vështrimi i tij qe i llahtarshëm, si vështrimi i një të vdekuri. Ai vazhdonte të jetonte, ndërkohë që fytyra i kishte mbetur e ngrirë, pa shtuar asnjë rrudhë të vetme në koleksionin e saj të përçmuar nga koha. S'mbahej mend qëkur kishte ardhur në spital, ndërsa personeli i vjetër ishte shuar prej disa brezash.

REDAKTORI

Unë kujtoja se do të më shihte poezitë, por duke folur me shumë pasion, ai filloi të interesohej për fëmininë timë, për ëndrrat, dëshirat. Si të thuash, ai bëri një grafi, ku më pa mushkëritë, formën antropologjike të trupit dhe më paralajmëroi se koha tani do të ecte mbrapsht, se unë do të zvogëlohesha në mënyrë dramatike, se do të bëhesha prapë fëmijë e më në fund embrion dhe se atje, pikërisht në fillësë, redaktori do të rregullonte poezitë e trupit tim. E kuptova se bëhej fjalë për një krijesë me fuqi përtej njerëzores, e cila kishte mbetur, megjithatë aq prapa në konceptin e tij për krijimin.

“Dëgjo -, i thashë, - kjo që thua ti mund të rregullohet mjaft mirë me anën e operacionit estetik. Nëse ju vërtet doni që unë të jem vajza më e bukur, kjo mund të realizohet më thjesht dhe pa pushtetin e qiellit”.

Redaktori doli dhe pas pak u kthye me një manekin në dorë, që e kish marrë në merkatën aty pranë e me duart që i dridheshin, sikur mina

e tij plastike do të shpërthente nga çasti në çast, përmendi Krishtin, e sipas tij, Perëndia kish dërguar arlekinin e tij, i cili, ndërsa përpiquej të qante me fytyrën e njeriut, qeshej me kazermën e shpirtrave tanë të rekrutuar. "Edhe krokodili qan si njeriu, por nuk ndien dot si ai, kupton?" - klithi përvajshëm.

"Jo", - u përgjigja si një grusht rërë, që s'di ç'të bëjë me thërmimin e vet. A nuk është e tmerrshme të presim kukuvajkën, që përpiket të krijojë, sadopak familjaritet me vdekjen, sa herë akrepat puthiten me njëri-tjetrin në një horizont mizor? Më mirë t'i dëgjonim njëherë e mirë të gjitha ankimet e kotësisë që në gjysmëhije na mbush zbrazëtinë ky shpend, se sa të respektojmë me naivitete stinësh të fiksuara në një busull ritualin e goditjeve të zemrës sonë, të cilën, për ta hyjnizuar, e shkulëm nga kraharori dhe, ashtu të përgjakur, e vumë të rrihte me rrëmbim në aortën e murit. Sa herë kemi nevojë për një emocion të fortë, të patrashëguar nga zhurmat e kujtesës, shkojmë dhe vështrojmë mekanizmin e dhëmbëzuar brenda sahatit të lëmuar atje.

"Ky lloj malli, që quhet mendim, s'ka nevojë për etiketë, sepse është i huaj për shijen që i sugjeroj publikut". - u përgjigj zëri i shuar.

"Ej, redaktor! Ne duhet të përsosim vazhdimisht violinën që mbështesim në supin e secilit, sepse muzika është po ajo, që kanë shpikur të tjerët."

ÇIFTI I EDENIT

Lajmi, se ne kishim qenë në Kolorado mori dhenë, mbasi mundësia e njeriut për të qenë i lumtur nuk lidhet dhe aq me një shmangie nga e kaluara e tashme me një udhëtim përdëllyes, por se surpriza e aventurës gjithnjë e ka joshur shpërthimin e dyerve nga azili i plogështisë. Nuk na pëlqente t'i zhgënjenim njerëzit, të cilët mbrekulloheshin nga fotografitë tona dhe sidomos s'mund të pajtoheshim me gjendjen e dëshpëruar të nëpunësit të mesëm, i cili s'mund të ndërmarë një aventurë të tillë në skajin tjetër të botës. Për tu bërë qesharakë, po atë mbrëmje i paguam dhjetëfishin e shumës së premtuar fotografit për realizimin e përkryer të tij, me qëllim që kurrë të mos merrej vesh e fshehta se ky ishte një montazh në njërën nga studiot e tij. Përfituam edhe nga fakti që, duke qenë i panjohur, nuk mund të pretendonte dhe aq në gjendjen e vështirë financiare, ku ishte zhytur me kokëkrisjen e vet, robëria e së cilës do ta çonte pa dyshim drejt falimentimit. Megjithatë, për të qenë të sigurtë, pranuam të griste në sytë tanë

faturat me duart e habitura, ndërsa na dorëzoi në fund negativët. Por kjo histori nuk do të mbyllej me kaq, kur pas disa javësh, një nga revistat me tirazhin më të madh botonte fotografitë tona, ku s'dihej prej nga i kish gjurmuar, së bashku me një guidë për Tokën e Premtuar për turistët.

MISIONI I PAKRYER

U gjendëm të dyja ballë për ballë në të njëjtën pikë takimi, para të njëjtit personalitet që do ta intervistonim. Duke pritur rreth dy orë të mira para agjencisë, në atë ditë me diell aq të fortë na erdhi një lajm, që na çuditi: se personaliteti në fjalë tashmë ishte gati për fluturim dhe do të nisej në një kontinent tjetër. Nuk ishim të sigurt në se ai e kishte marrë kartvizitën tonë apo jo, mes grumbullit të shkresave zyrtare. Edhe në se e kishte kapur rrjeta e vështrimit të tij prej skifteri fëshfërimën e ndrojtur të kërkesës sonë mbi tavolinën e punës, ishte e kuptueshme që ajo të mernte profilin e vet të pranueshëm në vazhdën e këmbënguljes, pra të përsëritej pa treguar aspak njëherësh shenja nervozizmi apo pakënaqësie. A nuk ishte kërkesa jonë për intervistë vetëm një rubus i ndritshëm pellgu në një album të trashë blu? Sikur ai t'u jepte nga një intervistë të gjithë të inverteruarve, atëhere ku do t'i gjente borxh minutat për të krijuar një oaz intim. Njëri prej shoqëruesve të shumtë na premtoi se në rastin më të parë, në fund të

ndonjë koktei do ia përmendte ashtu shkarazi. Të dyja ne formuam me siguri ndonjë nga ato buzëqeshjet e dhembëzuara, që edhe drurin më të fuqishëm do ta bënë të dorëzohej. Kur e pa se gurët nuk kishin lëvizur aspak në kalldrëmin tonë dhe pas dy psherëtimave të fuqishme ankuese femërore, shoqëruesi e humbi dikur toruan dhe u tregoi drejtimin e saktë nga ishte larguar personaliteti, duke e shoqëruar me lëvizje të ngathëta duarsh, si i zënë në faj. Pasi e falenderuam aq sa mundëm, ne u gjendëm në një hapësirë ngjyrë vjollcë, të ftohtë, por që administrimi i reve dhe i motit të zyrtë kishte marrë përmasën e një sigurie. Më pas u rrethuan nga ca kodra të gjelbra, që kishin dalë prej kaosit për ta qetësuar disi pamjen e shkretë të gjeratëhershme. Megjithatë kjo lojë gjashtorëshe, mes qiellit dhe tokës na u duk disi e shkurtër me karakteristikat e një prezantimi për atë që na priste. Nga gazetatat e lokalitetit morëm vesh për vizitën e freskët si një plagë të personalitetit, për typëm formularët e rastit që thuhet në këso rangjesh dhe kërcitëm drejt fundit të rreshtave, ku me fytyrë të zbehtë e me gjysmë zëri, lexuam për ikjen e shpejtë e të paparashikuar të tij. Do të jetë harruar rastësisht të shkruhej në protokoll se sa duhej të rrinte, përmenda dikur e nervozuar. Shoqja hapi gojë të thoshte diçka që mund ta përforconte mendimin tim apo edhe të thoshte të kundërtën, mirëpo për habinë time të madhe ajo tha se e kishte marrë uria dhe vajti me shkathtësinë e një maceje dhe u var në dyqanin aty pranë, për të marrë një hamburger. Ky është ushqimi i

kafshëve moderne - tha duke u mbllaçitur. - Jam e bindur - vazhdoi në vijim të këtij arsyetimi se Saturni nuk ka ngrënë aspak bijtë e vet siç përmendet në Bibël, por vetëm ka shqyer kohën e të jetuarit të tyre. Dhe ky është një krim krejt i papërgjegjshëm dhe i padënueshëm sipas ligjeve tona. - E ndjeva se këtu po e tepronte dhe i thashë se parandjenja të tilla duhej të shoqëronin vetëm ato që shkojnë në një funeral dhe s'duhej të bëheshin barrë psikologjike për një mision si ky? - Ç'mision, mos more? - u çorr tjetra sikur ta kishin fyer për atë që po bënte. - Ky është thjesht një trill, e dashur, bile nga ato trille që na mbërthejnë papritur ne, femrat e etura për ujë të fuqishëm që ta shtyjë gurin tonë të rastësishëm.

U përpoqa ta nxjerr nga kjo krizë jo e lehtë, ku edhe unë mund të kisha rënë, duke u nisur nga fakti se ne s'kishim bërë ende asgjë, që do mund të na jepte të drejtën të gjykonim. Për këtë i përmenda një fakt të thjeshtë, se njerëzit e mëdhenj guxojnë të ankohen duke parë nga lartësitë ku janë, vuajtjet e të panjohurve, mjerimin e pafund të anonimëve; ata madje kanë të drejtë të bëjnë aktin më të padrejtë të rebelizmit, vetvrasjen, e cila gjithnjë ka qenë privilegj i përshpirtshëm i njerëzve të dobët. Me sy të çakërritur shoqja e pranoi përkohësisht humbjen, duke u pajtuar vetëm me moralin e saj dhe jo me pasojat. Biseda jonë nuk e pati të gjatë, se në atë çast u dëgjua një zhurmë e tmerrshme, e vrazhdë me një kërcënim shurdhërie brenda saj. Na u krijua një gjendje, ku me fytyra të shprishura prisnim paralajmërimin

e fatkeqësisë, të ngjashëm me gulçimat e tërmeteve apo të një përmbytjeje. Dalëngadalë mjegullimi i horizontit, u nxi akoma më keq nga një re e dendur pluhuri, a thua një kope e tërë të egrish po vërsulej për të na fshirë edhe ne. Por shfaqja e krahut të një avioni gjigant mbi kokat tona i davariti gjithë dyshimet e tmerrshme mbi apokalipsin. Hirnosjes prekëse të korbit, që lëshonte krrokama në qiellin e frikës, e zuri ngjyra e çelikut të ftohtë, që me autoritetin e gjerave të sigurta i mbuloi shpejt e shpejt me hijen e stërgjatur kokat tona, e ndërsa gurët e pakët si thërrime u shpërndanë nga vala e ajrit, dhe rrënjët u ndezën nën tokë nga zhurma e motorëve, ca shkallë litari si këmbë oktapodi na përfshinë mes përpëlitjeve të dëshpëruara për shpëtim, drejt gojës së zezë atje lart. Ky mekanizëm i rëndë prej çeliku ndoshta u ngrit aq shpejt mbi pistën e hipnotizuar, sa asnjërit nuk iu dha mundësia të na ndihmonte. Të mësuara tanimë me shoqëruesit e personalitetit arritëm ta kandisnim edhe të dytin, derisa u deh dhe përmes gogësimave dhe fjalëve të pista që thoshte, të na përmendte edhe itinerarin e mëtejshëm të shtegtarit të çuditshëm, i cili, ose s'paskësh qenë i zoti dhe u trembej pyetjeve tona të pamatura, ose ndiente me të vërtetë bezdi t'i nënshtrohej ritualit që duhej të përmbushte fama e tij. Ne buzëqeshëm kur na lidhën sytë dhe na grisën guidat dhe hartat që frynin çantat tona, sepse na u duk e kotë të na fshehnin sekrete, të cilat edhe po t'i kishim në dorë s'do dinim ç'të bënim me to. "Ju me siguri keni ardhur deri këtu për intervistën - dëgjuam të fliste aq seriozisht

një mesoburrë me sytë gri si të tigrin, me kokë të shogët e të ngjeshur, sikur të ish pjesa e ndonjë panciri. Që të mos qeshnim me skërmitje me këtë batutë pa lezet ne vetëm tundëm kokat në shenjë pohimi, përndryshe s'kish sesi të shkundej nga skaji tjetër i botës ky farë përbindëshi i hekurt, të mblidhej një duzinë njerëzish të dyshimtë rreth nesh me maskën e hafijes në fytyrë, sikur të ishin ca nëpërka të rrezikshme e pastaj gjithë ai kujdes fajtorësh, që çdo gjë kryhej me sekretin më të madh. Pasi na kontrolluan letër njoftimet dhe u siguruan nëpërmjet lidhjes qëndrore me kompjuterat qeveritarë se nuk ishin të rreme, me siguri do jenë interesuar edhe nëpërmjet agjencive të zbulimit se mos kishim të bënë me ndonjë rreth të fshehtë spiunazhi, pasi izolimi ynë zgjati mjaft, aq sa edhe ata që na ruanin treguan shenja nervozizmi. Siç duket gjërat nuk po shkonin drejt parashikimit, sepse shefat me siguri pritnin të mburreshin me këtë kapje robërisht endacakë, që jo më kot enden nëpër botë, gjoja vetëm për një intervistë. Pasi na paralajmëruan se çdo kallëzim i yni s'do kishte sukses, implikimi i tyre në këtë skandal në rast publikimi do shtonte pasigurinë për jetën e përditshme, na lëshuan me një shikim të hidhur zhgënjimi dhe s'dihet se ç'kërcënime e shantazh fshihte buzëqeshja e ngrirë e lamtumirës. Pasi nënshkruam një deklaratë të shpifur për qëllimin tonë, lokaliteti jo vetëm e ndiente ekzistencën tonë, por edhe kish filluar të ruhej prej nesh në një farë mënyre si një dre i moçëm madhështor nga dy amatore, që edhe pse të çarmatosura prapë e bezdisnin me hijen e këmbënguljes së

tyre. Që nga ajo ditë e thyerjes së distancës mes profilit të mendjemadhësisë së tij dhe qerthullit të anonimatit tonë të thellë si një hon i pakapërcyeshëm, vura re, duke u mbushur me frymë se shoqja jo vetëm nuk ankohej, por ish bërë më e zhdërvjellët dhe energjike se më parë. Gjatë endjeve tona nëpër territore të pashkelura më parë kishim mbledhur plot të dhëna për jetën e personalitetit. Sikur të ishte porositur prej një fuqie të fshehtë do gjendej dikush që e kishte parë, takuar, njohur gjer në imtësi. Ne e kishim mësuar përmendsh tanimë se ai zgjohej çdo ditë në orën 5 të mëngjesit, nuk bënte aspak gjimnastikë, por pasi vërtitej si i përhumbur në ballkon, shtrihej sërish në kanape akoma më i dembelosur se më parë, duke shtrembëruar buzët ndërsa pinte kafënë, sikur të thithte një helm me të cilin ishte mësuar. Alkooli thua jse nuk hynte fare në orgjitë që organizonte sa herë. Ishte mitoman i tërbuar dhe kishte qejf t'i koleksiononte gratë ashtu si papagajt, e panumërt, me të cilët kishte mbushur çdo cep të vilave ku kalonte. Aq shumë veta e shoqëronin pa u vënë re, sa na u krijua përshtypja se po ndiqnim një ushtri të tërë adjutantësh të një marshalli të pashpallur. Asnjëri nuk e shihte personalitetin, veçse gjithësecili dinte një tipar, një zakon, një të mirë apo të metë. Të dhënat për mënyrën se si sillej me vartësit kishin një ngjashmëri të verbër, mekanike . Kishte krijuar një respekt aq të madh, sa ndëshkime për thyerje të urdhrit nuk pati asnjëherë. Ai të imponohej me ato vetulla kaleshe si një fisnik i vjetër; buzët e trasha e të yndyrshme i figuronin flalët ngadalë

sikur i përtypnin, kështu s'të mbetej asnjë mundësi të ankoheshe që mesazhi s'kishte qartësinë e dukur, pasi duke mos krijuar as ndjenjën më imcake të familjaritetit, prsonaliteti të përqëndronte krejtësisht tek tema për të cilën po fliste duke e shoqëruar linearisht mendimin me një tog argumentash që ta mbërthenin me nofulla trurin si çakej, mizorisht. Deri diku atij duhej t'i pëlqente kjo lojë, aq më tepër që plotësonin ndoshta dhe dëshirën e tij prej mashkulli të pjekur. Por ndoshta ishte diçka më e thellë se epërsia e atij që josh dy vetëtima me një trung, që e lëviz si t'i dojë qejfi. Mundet që ne t'i kujtonim diçka nga e kaluara, hakmarrja e femrës, e përfolur aq shumë nga shtypi dhe masmedia, që ka shkaktuar gjithnjë tërmete në karrierë. Herë - herë ai na humbte dhe jo vetëm ne, por dhe shtypi kishte muaj të tërë që nuk e përmendte fare, aq sa trembeshin mos ai nuk ishte më një personalitet dhe gjithë kjo odise merrte fund si një fabul me moral të keq zhgënjimi. Dikur ai u bë i gjallë në mes të natës, ndërsa po udhëtonim me tren, kur befas hyjnë në dhomën e fjetjes, katër burrra trupmëdhenj e pasi na mbërthyen si arinj përmes gëzofit të padepërtueshëm të dedektivit, na mbështollën mes panxhave duke na rrudhosur gojën me shami, përmes acarit, me një fustan dosido që na zuri dora para mbërritjes në stacionin e shkretuar. Nuk e kuptuam më pas se ç'duhej gjithë ai luks në avionin ku na hipën, gjithë ato vende bosh të ndara në klasa, shampanjëra, verëra, ushqimi i zgjedhur dhe stjuardesat e komanduara për të buzëqeshur, kur brenda ishim

vetëm gjashtë vetë, që s'dinin ç'të bënim me njeri-tjetrin, gjersa ende s'kishte ardhur ndonjë urdhër. Pas një dite dhe natë udhëtimi duhej të kishim arritur në pikën më të preferuar të kontinentit. Të lodhur nga gjithë ajo rrugë torturoese dhe heshtje, arritëm në vendin ku me siguri shpikeshin ngjyra të reja për ta bërë Qiellin më të bukur se Tokën. Dritat e panumërta, të krijonin përshtypjen se ndërtesat qëndronin pezull, bile dhe qyteti dukej sikur qëndronte i varur në gjendje të dyzuar, pse ishte ngritur në një pllajë të lartë midis malesh fantastike. Aq shumë gjelbërim kishte, sa po të mos bënte ftohtë mendoje se ishe në tropik, pasi dhe litarët e çelikut me të cilët shtrëngoheshin kolona të trasha betoni të stilizuar, paraqiteshin si liane ku nga çasti në çast do të varej ndonjë majmun. Mjegulla që shtrihej poshtë kraharorit të pllajës e fshihte tokën përreth qytetit, duke krijuar mirazhin e gabuar të një ishulli mbi ujë. Nga tërë ajo perandori grataçelash na ra fati të banojmë në një rrip të ngushtë toke, në cepin më të largët të qytetit, besoj në të vetmen lagje të hirtë që ekzistonte. A thua vërtet po preknim atë varfëri ndjellakeqe, me bizhuteri plehrash në trup, ato shtëpi druri e llamarine, mes të cilave balta kish ngritur kalldrëmin e vet të përtharë? Përmes gjesteve kuptuam se aty njerëzit të pritkan mjaft mirë, por përmes rrudhave dhe gjuhës së pakuptueshme, ne pamë vuajtjen e fshehtë të atyre që kanë humbur lirinë, mes këtij mjerimi të izoluar nga bota.

Sendet e vjetëruara me sa dukej kishin kohë që s'ishin ndërruar dhe ashtu jashtë mode flisnin

për një botë njerëzish të gjymtuar në kujtesë, të mësuar me morfinën e konfirmizmit e krejt si somnambula të atrofizuar, kryqëzonin hijet e ngathëta nëpër myshkun e vjetër të mureve gjysmë të rrëzuar. Kishte fëmijë jetimë sa të duash duke u zvarritur në pluhur e duke përtypur guralecë të vegjël. Kishte vajza të mëdha të pamartuara, pleq budallenj që murmurinin dhe punëtorë gjithë plagë në fytyrën e fjetur nga rrezatimi. Bandat bënëin kërدينë natën, nëpër rrugicat e pambrojtura dhe sekush pinte sa humbte mendjen e kështu s'e vinte më jetën në peshore. Të tmerruara nuk donim t'ia pohonim vetes se kishim ardhur në vendin më të përshtatshëm për të vuajtur, vetëm se kishim guxuar ndoshta të kapërcenim kufirin e indiferencës. Pas natës së parë pothuaj nisëm të pësonim dhe simptomat e urisë, pasi goditëm me shkelma tasat prej alumini, në të cilët as macet s'do afroheshin. Aq shumë na kishte tronditur ai ferr gjeometrik me atë pllajë të ekspozuar ndaj erës e të ftohtit, sa Toka duhej të kish marrë ndonjë deformim e do ish bërë e sheshtë, jo vetëm ngaqë hënën s'e pamë kurrë dhe ditët polare bashkë me netët na bënë të humbnim drejtpeshimin e kohës, por ngaqë kujtuam imtësitë më të vogla të shtegtimit tonë, përmendëm se duhej t'i kishim rënë botës për qark dhe asnjëherë nuk pamë të njëjtat gjëra nga vendi ku ishim për herë të fundit. Ndoshta haluçinacionet kishin depërtuar me baticën drejt brigjeve të vërteta, duke zhdukur shkëmbinjtë e kujtesës mes flokëve të leshterikëve, thurur tinëzisht nga një dorë e padukshme, që ndërlikon

edhe gjërat më të thjeshta. Kur përmendëm gjoja të shkujdesura para shërbëtores (që më tepër ngjante me një gardiane) se kishim vendosur të largoheshim nga kjo lagje e ndyrë, pasi ne ishim gazetare dhe kishim ardhur gjer këtu thjesht për një trill të pakorigjueshëm, ajo pa e pyetur njeri na paralajmëroi se ishte e kotë ta merrnim mundimin dhe se do të ishte më mirë të përgatiteshim të shkonim drejt atij vendi fare të shkretë, i cili do na thyente fare shpirtërisht.

Që atë natë, pasi u maskuam si dy murgesha, u nisëm me zemër të dridhur drejt pjesës së ndritshme të qytetit, pa marrë parasysh edhe jetën. Rrugës së shkretë e të errët, me vete morëm vetëm lutjet dhe tundjen e kokës së merakosur të shërbëtores me pamjen e shtatores që sapo është nxjerrë nga dheu. Kur arritëm në kryqëzimin e parë të semaforëve, që si dordolecë modernë qëndronin në mes të atij sheshi të gjerë si një aerodrom duke trembur korbat e ankthit, na mbytën lotët e duke u rrotulluar, duke klithur nga shpresa e sapokrijuar, befas u stepëm nga zhurma shurdhuese, që krijoi jehona e zërave tanë. Vetëm atëhere vumë re se qyteti që fare i shkretë, duke filluar nga restoranti aty pranë, tryezat e pastra të të cilit ishin të boshatisura nga përplasja e gotave, gjellët e shijshme shtriheshin të paprekura sikur të qenë të helmuara dhe ventilatorët e mëdhenj dukej se sapo kishin bërë copa-copa personelin aty. Iu afruam një ndërtesë marramendëse plot me xhama të mëdhenj zyrash mbi reklamat e ndriçuar të së cilës vijëzoheshin hieroglifet të pakuptimtë dhe kur hymë brenda, nga muret e

trasha dhe masat e sigurimit kuptuam se ishim futur në një bankë.

Më pas hymë në një central elektrik, shëtitëm nëpër gjithë ministritë, u vërtitëm në ndërtesën e televizionit, i provuam gjithë trillet në parkun e lojrave, shëtitëm nëpër vendet më sekrete, bile mundëm të depërtojmë edhe në një bazë ushtarake.

Dikur arritëm në një tempull dhe shtymë portën me drojë, duke hyrë ndoshta në një vend të shenjtë, prej nga do mund të kuptonim mesazhin e të zhdukurve. Ishte një llahtar i vërtetë. Në brendësi të ndërtesës dëgjoheshin ca zëra të mekur, që ngjanin si ankime pa shpresë. Në hapësirën e madhe mbushur me ikona të vjetra trarët lëshonin një erë të rëndë, të padurueshme, sikur po mykeshin dhe rrjetat e merimangave formonin një pëlhurë gjigande ngjyrë hiri, e cila sundonte krejt tavanin.

Në krah të djathtë qëndronin memece përpara kureshtjes sonë ca makina, në gjendje të papërdorshme, kompjutera të vdekur që s'mund t'i përdorte njeri, sende bizhuterie që mund të mbulonin me hire e plot rrangulla të tjera, si të ishin mbledhur në nxitim e sipër në prag të ndonjë katastrofe. Të shtangura, befas vumë re se porta u mbyll nga një rrymë e padukshme ajri e pastaj nuk na kujtohet se ç'ndodhi, se gjumi me gjilpëra na i shtrëngoi sytë. Ne u mbështollëm në krahët e njëra-tjetrës si dy motra, ndërsa merimangat me siguri vazhdonin ritualin e tyre. Kur u zgjuam nga gjumi, na përmendën prej haluçinacionit vetëm klithmat që i dëgjuam njëra pas tjetrës, sepse shikimin dhe

lëvizjet na i kishin kufizuar rrjetat e hirta, që si mjegull e padepërtueshme kishin mbështjellë trupat e pambrojtur. Pasi i shqyem dikur, vrapuam të dyja si të çmendura në atë errësirë mbytëse, që zotëronte jashtë, vrapuam duke i mbledhur të gjitha forcat e pakta të intervistonim personalitetin ose në pamundësi ta përshëndetnim, por nuk pamë asgjë.

Duke vrapuar arritëm tek një ishull akulli, që ishte skaji më i fundit i atij qyteti. Aty u ulëm mbi një shkëmb dhe nuk pamë më, sepse dritat e grataçelave aq të larta që dukeshin aty pranë na verbuan në ishullin e sipërm. Trupat tanë u mbështetën fort aty sikur nuk do shkuleshin më. Ky lloj ekstrem gulagu i kishte të gjithë mekanizmat e torturës së Tantalit, i cili i sheh mrekullitë që pat ëndërruar dhe nuk i shijon dot. Fundja intervista s'kishte më kuptimin e vet të publi-kimit, përderisa ne i kishim kuptuar të gjitha shprehitë e njeriut misterioz.

Krejt si një Kalipso e kohëve moderne ai kërkonte të na mbante ndoshta të gjithë vëmendjen tonë vetëm për vetë. Kështu që e vetmja mënyrë e rimëkëmbjes së dinjitetit të tij, egoizmit, mazohist i vinte për shtat t'i kishte nën mbikqyrje viktimat e veta, ne, dy sekretaret e pikëllimit pa kufi, që vazhdonim të shkruanim nën rrethimin e shurdhët të merimangave, nën gërmadhat e PERSONALITETIT.

ZHDUKJA E ENDRRAVE

Pema që ndodhej afër dritares së gjumit fëshfërinte me ironi çdo mëngjes. Sa herë kaloja pranë saj ajo kthente degët, më shihte me habi sikur m'i dinte të gjitha të fshehtat. Më acaronte tej mase fytyra e saj, sepse s'mund të parashikoja asgjë; gjithçka e kishte të kopjuar. Unë e ndieja natën në gjumë kur përkulej nga era dhe fuste kokën përmes kanatave të dritares, duke i veshur degët fshehurazi me ëndrrat e mia të gjelbërta, të cilave në mëngjes ua ndieja kërcitjen tek i shihja të thara e të dekompozuarra dhe ndërkohë e ndieja se si dobësohesha dhe freskia po më humbte pak e nga pak.

DINJITETI I HUMBUR

Në ballon që u vendos të bëhej në mbrëmje isha në një ankth timin të brendshëm, sepse s'mund të vishja fustanin më të bukur që im shoq ma bëri surprizë enkas. Dekolteja kafe kishte të njëjtën ngjyrë me nishanin që më shëmtonte kraharorin, dhe miqtë e mi, jo vetëm që nuk e vunë re, por në rrethet e ngushta u pëshpërit se isha femra më e hijshme. Kështu që atë mbrëmje nuk e mbajta erashkën që urreja aq fort si një mburojë që më kishte mbrojtur për vite me radhë nga përbuzja dhe përçmimi. Mund të them se ishte nata ime më e lumtur, ndoshta jo për këtë. Nuk e mbaja mend prej sa kohësh shtrati ynë i ftohtë bashkëshortor nuk ishte ndriçuar nga drita e abazhurit ndërsa bënim dashuri.

I GJYMTUARI

Në se bëhej fjalë për zbërthimin e një kumti ogurzi, Bobi ndihej pothuaj i penduar që kishte rënë në grackën e kureshtjes së tij, për të ditur rrjedhat e përhimta në të cilat do të rrokullisej dëshira e tij për të jetuar. Të shkosh tek fallxhorja pa i treguar askujt, as ndonjë shoku të ngushtë me të cilin mund ta interpretosh si një tekë të paprovuar më parë, lëre pastaj me prindërit vigjëlues që nuk mund të zihej me gojë dhe sidomos me të dashurën, e cila çdo hije dyshimi do ta zmadhonte në lenten e saj si një siluetë rreziku të atypranshëm. Ajo që e habiti më tepër ishte ambienti i fallxhores, një punishte magjish, së cilës ai i trembej si një fushe magnetike prej djalli, e cila do t'i shkulte nga vendi gjithë gozhdët e sekreteve të tij. Bobi në fillim u përpoq të mësohej me moralin e viktimës, e cila merr si të paravendosur çdo gjë që thuhet për të nga fuqia e pakundërshtueshme e fshehtësive. Por duke i prekur kujdesshëm sikur do mund të shpërthenin nga çasti në çast sendet e përvjedhura nga bota të fallxhores në gjysmëerrësirën hipnotizuese,

Bobi ndjeu t'ia përshkonte trupin një ndjenjë e vagullt familjariteti. Ndoshta nga dëshira për kompromis të pashpallur me armiq të padukshëm, të fshehur në të kaluarën e tij të nderë. Ai erdhi me një dëshirë për t'u anketuar sa më shpejt në ritualin e zakonshëm mistik dhe fijet do të renditeshin sipas një skeme të përgatitur që më parë në avlëmendin e fallxhores, krejt sikur do bënte ca analiza gjaku në një laborator me garanci të njohura tashmë. Mirëpo Sezami nuk u hap, megjithëse fallxhorja përdori krejt formulat që dinte. Bobi, si mashkull energjik që ishte, do ngrihej vërtik nga tavolina fatale me një peng zhgënjimi të këndshëm në kujtesë, mirëpo sedra apo ndoshta kokëfortësia e ëndrrave të tij të fundit nuk e lanë të shkëputej nga kjo karrige, e cila me tetë këmbë të drunjta oktapodi e kishte mbërthyer të tërin si në një proces dënimi, duke e zhytur thellë në ankth, pa rrugëdalje përmes territ. Ishte vetëm një trill, shakaja e tij, se respekti për klientët kishte humbur dhe ajo po e mundonte për një send shpirtëror, trajtat e të cilit i njihte mjaft mirë nga përvoja e pamëshirshme që e detyron mjekun të thotë me zë të qetë: "Ja shenjat e leuçemisë suaj, zotëri!". "Nuk duhej të kisha këmbëngulur gjer këtu", - i tha vetes me gjysmë zëri, ndërsa vuri re fallxhoren se si e tradhtoi dridhja e supeve dhe ulja e syve me një ndjenjë të largët faji. Fëshfërima e parave që u derdhën me një vrull shpendësh ngjyra-ngjyra nga kthina e ankthit të tij vetëm e ndërlikoi më keq situatën dhe ia humbi atmosferës së mirëbesimit ndjenjën e intimitetit. Lëngimi i shpirtit nuk u zgjidhka lehtë, si një

veprim i shpejtë në korsinë e përfitimit prej tij, por as të shmangies, kundërshtoi i vendosur Bobi, i bërë meit. Ç'ka këtu për të fshehur? Në se është vdekja e pandreqshme le t'ia bëjmë përgatitjen shpirtërore që më parë trafikut të funeralit. Në se nuk është paralajmërim ironik i vjeshtës për drurin e jetës, çfarë qenka më e tmerrshme dhe e papërfytyrueshme që nuk u thënka dot? Atëherë pse ishin mbledhur si zhgabat duke copëtuar hije aty? Në se duhej të mbanin kot letra në duar, le të shkonin në një lokal kumari aty pranë dhe të vinin fatin e përhumbur në rulotë! Fallxhorja! Ajo ishte një sirenë këngëheshtur, e krijuar enkas për kohët moderne me brigje të errësuar. Ajo duhej të kumtonte diçka, qoftë edhe si dëmshpërblim për mashtrimet e shumta që e rrethojnë njeriun e paragjykimeve. Nuk ishte fjala për sëmundje dhe as për ndonjë gjymtim të trashëguar. Ishte një lëngim i pashfaqur gjer atëherë dhe jo vetëm nuk shterohej si një gurrë përmbyllëse me vdekjen, por që do e shoqëronte me gurgullimën e vet të trazuar edhe përtej varrit. Mjekimi i vetëm ishte vetë besimi tek vetja, një lloj optimizmi pa shkak, delir i fshehur nën nervozizmin e moralit të përditshëm, gjendje e dyzuar midis dëshirës për ta shpjeguar ëndrrën dhe pamundësisë për ta shijuar atë kohë. Ai do ishte prind i detyruar të humbte të gjitha lidhjet me krijesën e vet, përpara se ta shihte në se i ngjante apo jo, sikur kjo të ishte përbindëshe që e tremb dhe e torturon botën kur i kushton vëmendje. Për Bobin jeta do të ishte një shërbëto e shpenguar, se nuk do t'i bindej më. Fallxhorja shpjegoi përpara syve

të tij të shqyer nga habia, se ai së shpejti do ndjente lëkundjet e një kali misterioz mbi humnerën, e cila do ta torturonte me një rrëzim të ngadalshëm dhe thërrmimi do të ndodhte vetëm atëherë, kur buza e tij të ishte ngurtësuar. Ai duhej të heshte brenda guaskës së sekreteve të tij si kërmill i lodhur nga jeta, sepse atëherë magjia do të prishej dhe rrëzimi i tij në hon do bëhej me një rrapëllimë shurdhuese, me shkëndija të egra patkojsh dhe hingëllima instiktësh të çoroditura të një somnabule që zgjohet nga dhimbjet e mëdha. Bobi duhej të mësohej me busullën kokëfortë të fatit, e cila mund t'i tregonte një tjetër relief, disi të deformuar, i bërë thjesht për të verbërit e padeklaruar. Ai që sapo kishte mbushur të 25 - tat, shtrëngonte me duart që i dridheshin në ethe, si një litar të prishur kufirin e fundit të lumturisë. Lamtumirë pra dhomës së studimit, Kolegjit të avokatëve, këllëfit prej lëkure, ku mbante raketat e tenisit, volsvagenit të porsablerë, që si urith duhej të vërtitej brenda garazhit të mbyllur. Lamtumirë të dielave në stadium, shëtitjeve symbyllur në labirintin e kënaqësive nën gjysmëerrësirën e lokaleve, lamtumirë uikendeve të veshura me xhinse gazmore dhe pluhurit të të qeshurave ngjitur në fytyrën e djersitur. S'kishte asnjë mundësi të mbrohej, ndërsa boksieri i trishtimit i sulej drejt duke e përplasur mbas litarëve të lirisë së kufizuar. Goditjet ishin të ashpra, kaotike, si nëpër mjegull. Të përqëndruara mbi mjekër, ato lëshonin një zhurmë të thatë mizore. Dyluftim i pacak, pa asnjë minutë pushimi, nuk do kishte as gjak, as

enjtje të fytyrës, vetëm buza sikur do paralizohesh nga ky duel i pamëshirë... Të nesërmen ai erdhi tek fallxhorja me dëshpërimin e speleologut, që i duhet të varroset për së gjalli në shpellën e zbuluar prej atij vetë, shpërblim i kureshtjes, përjetësim i vuajtjes në mure të verbër, montues fosilesh që të shtypin një ditë me peshën e shpërftytyrimit që ua zbulon. I pakënaqur me arsyet e zbrazëta të kësaj flakjeje të shpirtit në skëterrë, Bobi iu lut gruas më misterioze e më autoritare që kish njohur në ato pak vite të rinisë bredharake, që t'i jepte mundësi të bisedonte drejtpërdrejt me djallin, për të marrë vesh, për ç'shkak ai e kishte përçmuar. Edhe drurit po të mundte, do t'i vinte keq për ashklat që i shkaktojmë sikur do shpërbëhej me gjithësej. Ai as kishte për ta pyetur fare perëndinë e gjelbër se ç'trajtë të dobishme do merrte trupi i tij fisnik, violinë marroke, ikonë e përvuajtur, apo mobilje e rëndomtë në koketëri; s'kishte rëndësi në se do digjej si një heretik pa shkak, apo do qëndronte si një shembëllim i respektueshëm i lartësisë, pikërisht ai direku me velën e shpalosur të fatkeqësisë. Mbasi hëngrën darkën në restorantin më luksoz dhe pinë mjaft verë për të larguar parandjenjat e këqia ajo dhe Bobi e ndjenë veten udhëtarë të largët me gjuhë dhe gjeste të ndryshme, që befas një stuhi e egër i kishte bërë të qëndronin pranë e pranë, të shkëmbenin dy fjalë për të thyer vetminë. Ata nuk kishin moshë, as ndjenja, as parime. Këmbët i kishin të mpira e u dukej se kishin vite pa kapërcyer kalldrëmin e lagësht aty pranë, i cili s'dihet se si, por nuk kishte qenë kur u futën

brenda. Nuk i dëgjonin zërat e kolonizatorëve, që me pamje të shkujdesur prej kalimtari donin të pushtonin me kureshtje tabelën aty pranë "KAFAZI MISTERIOZ", ku fallxhorja reklamonte mallin eterik të shpirtrave të këqinj. Nuk dëgjohej më as ecja e bishave me erë të rëndë që ulërinin mbi katër rrota duke shkelur njerëz të padukshëm, pa ekzistencë. Fallxhorja ishte e tronditur, jo aq nga mosha e re e fatkeqit. Nuk ishte mëshira, që e shtynte për të parën herë nga prapaskena e profesionistes, që të ndiente vërtet keqardhje për një njeri të lartë sa një aizberg ngjyrë trëndafili, që fshihte mirësi të pafund nën ujën e të zakonshmes. Jo nga ndonjë afeksion dobësie mund ta kishte thyer këtë grua kurnace në ndjenja, jo dëshira për të robëruar dikë me opiumin e ankthit që i josh njerëzit e palumtur për ta shëmtuar botën, por sepse për herë të parë reumatizma e parashikimeve për mot të keq i arriti gjer në palcë, duke ia brejtur kockat me vrazhdësi. Këtu fallxhorja ngriti supet me pafajësinë e asaj që i zbuloi këpucët e magjisë, që i kishte prishur ecjen e zakonshme Bobit. Përtej këtyre katër mureve të zvjerdhur nga koha dhe mashtrimet e pafund me të cilat rronte zonja misterioze (kur edhe pse shumë njerëz që e përçmonin vinin fshehurazi këtu si hajdutë e ia dëgjonin fjalën), pushteti i misterit deformatohej dhe humbiste vlerën e vërtetë demoniake, duke marrë trajtën e flijimit të një ëndrre më shumë në ditën më të keqe. Por edhe në se çdo gjë vërtetohej dhimbshëm sipas kalendarit mistik, ajo nuk ndërhynte dot në rrjedhën e pashmangshme të gjërave që ndodhin

me rigorozitetin e rrotës së dhembëzuar që copëton trupin e përditshëm. Bobi nuk shfaqi asnjë shenjë marrëzie që pjell urrëjtja pa shkak e fatkeqësisë, ndaj kësaj kukuvajke plakë, që klithi me shpirt për hijet që e kërcënonin zhguallin qesharak që trashëgoi nga indiferenca për vuajtjet në jetën e pasur që bënte.

Bobi hyri në hollin e shtruar me qilim persian, duke u mbajtur pas parmakut të fshehtë, që vetëm qënia e tij e trembur e shihte, ndoshta për shkakun se ky terror i vogël ishte krijuar vetëm për fantazinë e njerëzve, që e admirojnë lartësinë dhe ëndrrat që stimulon ajo dhe një i sëmurë si ai nga një mënxyrë e panjohur kishte nevojë të prehej në një pikë të parfumuar të hapësirës për të shpëtuar nga duhma e rëndë e dyshimit që po ia merrte frymën. Që të mos dukej qesharak përpara fisnikërisë që po e priste si një mysafir pothuaj të paftuar, Bobi u takua me profesor Heraklitin "rastësisht" në metro duke i bërë një prezantim fare pa takt, si autodidakt i veprës së tij dhe që të mos dilte fare bllof, i bëri një koment të ekzagjeruar mbi artikullin e fundit "Të folurit deklamativ dhe pasojat e tij në subko-shiencë". Profesori, i habitur, i kishte dhënë kartvizitën e vet më tepër për mirësjellje se sa nga ndonjë regëtimë vetkënaqësie, që mund të integronte një burrë 56 - vjeçar i mbytur në lavdi. Për të treguar se nuk kishte ardhur posaçërisht për sëmundjen, Bobi kishte harxhuar ca doza të vogla qetësuesish, që mund ta mbërthente vullnetin e mësuar me tonin çakërcejf, të shkujdesur; me një marrëveshje gjysmake pothuaj fiziologjike për të qetësuar disa ditë të

vështira në karrige sa t'i kalonte në një revistë formale kapitujt në veprën voluminoze të profesorit. Dyshimi më i zbehtë i plakut, se aftësia e tij për t'i bindur e çliruar njerëzit nga shtrëngimet e pavendosura të ndrojtjes, mund të përdorej si kurë, apo vegël mjeku, do ta ndërlikonte dhimbshëm situatën në një buzëqeshje ofenduese me vetullat e ngritura me përçmim, për këtë maskaradë mashtru-esish, që Bobi e kishte ngritur pa djallëzi, si një mjeshtër. Paralajmërimin të shërbëtores me trupin e hollë që s'di pse i kujtoi bambunë, e cila përkulet, por nuk thyhet, se profesori e kish rezervuar vetëm 20 minuta, ai iu përgjigj me një fantazmë buzëqeshjeje të vdekur qëkur, pasi në veprën e tij drejt hiçit në kafazin e hirtë ai nuk shihte asnjë konkurent; i mbledhur kruspull, si bishat, nuk po kuptonte më pas gjatë bisedës me këtë njeri, i cili pasurinë e vet e kërkonte në shpirtin e fatkeqësisë së tjetrit, duke e mbërthyer Bobin për fyti gjithë pasditen deri vonë me vështrimin e një qënieje të çuditshme. Papagalli i profesorit kish aftësi për të dalluar i pari tekat dhe marrëzitë e njerëzve, pasi kish ndenjur pranë tyre, ndaj si një aktor delirant përsëriste pikë për pikë hamendjet e profesorit, se kush kish qenë e para: fjala apo veprimi. Duke lëvizur nga vendi i gropës në poltron, bashkë me pellgun nervoz, Bobi ironizoi me mendje se ndoshta majmuni mund të pretendonte, se i pari kish qenë gjesti, pasi shpesh zëri bëhet i neveritshëm, monoton dhe të humb identitetin e përfytyrimit intim me hipokrizinë e vet të lindur. Nganjëherë ndoshta do të ishte e nevojshme të flisnim me nuanca

ngjyrash, si lulet. Argumentet akademike të fytyrës së thinjur po ktheheshin në një fjalim të gjatë mbi përbërësit sematikë të dëshpërimit, të cilat qenë vuajtja nga e panjohura dhe ankthi para saj. Kjo ishte e padurueshme! Fyese! Skematike!

Njeriu nuk flet se është i pasigurtë, por për t'u siguruar në gjërat që thotë. Mjafton që është specie e veçantë, e tillë që do të tërheqë tërë kuriozët para shpellës së dikurshme të tij si një trashëgimtar i lumtur që e humbi pasurinë e instiktit poshtërues, por që fshehtas e ushqen nga një kalim i nëndheshëm trupin e tij pa rrënjë. Natyrisht që kafsha më e madhe do hajë më shumë, më e rrezikshmja do na trembë, më e bukura do na tërheqë, pa e ditur se kështu është vendosur një lloj komunikimi i papërsëritshëm. Po ta ndiesh veten shtegtar të mendimit, e kupton përse treni do ndalonte në stacion, edhe pse aty të mos kishte njeri. Nëse hëna do mund të na shfaqej me një fytyrë të rrudhur gruaje, ajo mes dënesash do tregonte të fshehtë të torturuese; ajo shpreson të martohet një ditë dhe përgatit në errësirë pajën e vet. Krijesa e saj është lakuriqi i natës, silueta bastarde e dëgjimit, e cila fjalën njerëzore s'mund ta perceptojë. Por komunikimi është mundësia e vetme e kondensimit të sendeve në tinguj. Nekrologjia e pashkruar e brengës, se mos jemi të armiqësuar me ta.

Duket se historia e indiferentizmit do të kalojë në gjendje të pastër. Treguesi më i bindshëm është ndërrimi i tipareve në një gjendje të ngurtë e të patrajtë pritjeje. Iluzionet shfaqen autentike

e të painterpretueshme, kanë vlerën e aksiomës figurative, e cila kurrësesi nuk mund të vërtetohet. Është një pus i shterrur filozofia, e megjithatë i mbledh shtegtarët e etur me bukurinë e gurëve të gdhendur në sipërfaqe. Nuk ka këmbanë të qelqtë fshehur në thellësitë e tij që të mund të shpikte një tingull të shenjtë, pa u thyer në mënyrë të parëndësishme. Mirëpo disponimi ynë, ndjenja e detyrës, e cila i bën rrënjët të rrinë mes baltës e lagështirës edhe pse pema e djeshme është tharë, ndërkohë ka evoluar. Historia me karakterin tektonik gjithnjë ka parapëlqyer surprizat për relievin e gdhendshëm. Ajo i përshpejton ulërimat e dheut, sikur gropat të mos kenë kohë të marrin frymë, bashkë me të vdekurit për të dëgjuar, ndoshta edhe jehonën e tyre. Frika e inçestit e ka shtyrë idenë e një familjeje të madhe, të përbotshme. Mungesa e ngjashmërisë e ka zbehur perspektivën e bindjes ndaj atit të shenjtë. Aktualizimi i thellësive të mëkatit e ka zhdukur kureshtjen për misteret e humnerës. Mjegull varri nuk ka, sepse vdekja nuk ka çfarë të fshehë. Duke prishur gjurmët tona, shiu nuk e shkatërron relievin, ai vetëm poshtëron veten me tingujt e pakuptimtë duke humbur memorjen dhe prejardhjen e fisnikërisë së qiellit. Nuk e krijon njeriu këtë ingranazh, ai vetëm përfytyron sesi mund të jetë ai. Në se do kishte patur mundësi ta fuste kokën në mes të supeve si breshkat, Bobi do ta kishte bërë, sepse nuk donteqë tjetri ta kuptonte lëndimin që po i bënte. Të grisësh edhe këmishën e bardhë të qiellit, ta nxjerrësh atë siç është të frikshëm në lakuriqësinë, ta

nxjerrësh bariun si një zot egoist që i bie instrumentit melodik vetëm për veten e tij, të hedhësh farën e zezë në det për të mbjellë në thellësi errësirën e përrjetshme, iu dukën më pak se një faj që lind nga hakmarrja e të vetmuarit, por jo më i rëndë se ky ngushëllim fatal, që po ia dërrmonte eshtrat dhe besimin. Tymi ogurzi shkaktonte nganjëherë lot më të mëdhenj mbi gërmadhat, sesa zjarri që i lindi ato me shkatërrimin. Në se do ju falnin qirinj të zinj, do t'i hidhnit tej me tmerr si një mallkim, sepse askush nuk mund ta pranojë që flaka e tij të luhatet me shpirtin e keq në zbrazëti të gënjeshtërt. Bobi vërshoi përjashta duke marrë frymë me vështirësi dhe nga sytë e skuqur si thëngjij dhe fytyra e lagësht, dukej se kishte qëndruar gjatë nën ujë të ndenjtur. Hijeshia e mëparshme ishte rrëzuar nga fytyra e hequr me mollëza të dala, lëkura e limonit, dhe flokët e përzier me ashpërsinë e një kaktusi që të hiqte edhe mëshirën për t'i përkëdhelur. Të ecte, jo të vraponte si i marrë përmes bulevardit e të bërtiste me sa fuqi kishte, sepse parandjenja të këqia i thoshin, që edhe pak çaste i kishin mbetur për të folur e pastaj tingujt do humbisnin përgjithmonë në misterin e gjymtimit të çuditshëm. Pastaj lumi i fatit të tij do të shndërrohej në një rrjedhë memece, të ftohtë akull, ku asnjëri s'do guxonte të zhytej me dashamirësi. Një lumë jetim, pa njerëz, ku vetëm ai, peshk budalla do vërtitej si i burgosur brenda kujtimeve rrëshqitëse. I dukej ironike përshtypja që kishte lënë tek profesori, si një djalë inteligjent dhe serioz, sepse asnjë nga shokët nuk do ta

kuptonte situatën absurde në të cilën ndodhej. Nuk kishte të bënte me një sëmundje psikike, të cilën mund ta shëronte, por me veten, pjesën e tij të ngurtë prej enësh gjaku dhe sy të enjtur nga pagjumësia, si një aktor të tmerruar, që po luan rolin e së vërtetës së tij. Buzët e tropikut që digjej brenda trupit po kalonin të gjitha fazat e jetës së diellit, të kuqe, të verdha, pastaj të kaltra, mavi, e në fund të bardha, të mbledhura me përçmim në një pikë ngrirjeje. Përderisa shkëlqimi i jetës kish humbur dhe përreth trupi mbulonte sendet që i pat dashur në errësirë, atëherë buzët imcake po shuheshin bashkë me dritën e një meteori pa fat. Ku e gjeti ai të binte tamam në këtë fytyrën ngjyrë dheu? Në festat që organizonin çdo fund jave me miqtë e ngushtë, binte gjithnjë më fort në sy heshtja e pikturës së tij të akullt. Fjalët i binin me gjethet e thara përtokë, të përgjysmuara, dekompozuar nga një brengë stine pa kthim. Provoi të udhëtonte, duke iu shmangur territorit ku ndoshta kish lindur fatkeqësia e tij, bile hyri edhe në një ekspeditë të lodhshme, ku ngjitja nëpër male dhe jeta e çrregullt nëpër fushime, nën çadër, nuk e detyronte të merrte patjetër pozën e bashkëbiseduesit, që llototit sa për të shkurtuar distancën e pakëndshme. Ai këmbëngulte aq fort në këtë jetë endacake, sa historia e tij, e cila ndoshta do ish mbyllur si përpjekje ekstreme për të gjetur vetveten, mori përmasat e një lajmi dashakeq, që ia helmoi shpresën se do mund të kthehej në jetën normale. Ky murg, që po vetmohej pa asgjë të shenjtë në vetvete, e kuptoi vonë gabimin e tij, bile nofka e përbuzur si

gjuetar haluçinacionesh, që i vunë vajzat, nga versioni i shpërfilljes ku mendonin se ishin zhytur, bëri dhe prindërit ta vështronin me apati. Paska gjetur me ç'ta kalojë kohën - kish pëshpëritur një nga rivalët, por i vetmi dëshmitar që mund ta ndihmonte ishte profesori, i cili kish mundur të zbulonte institucionin e heshtjes dhe mekanizmat që e bënin Bobin, viktimë të këtij ingranazhi dhe në çastin e ngjarjes ai vetëm ishte kënaqur me konstatimin, kish kapur domethënien e eksperimentit, por si egoist që ish, donte ta mbante të fshehtë, për ta bërë të ditur në fund të dramës, kur gjithshka të bëhej e besueshme. Megjithatë Bobin nuk e mbyllën në çmendinë, pasi aftësia e komunikimit logjik jo vetëm nuk i kishte humbur, por me fytyrën e zverdhur, sikur të kish ndenjur gjatë në minierë, ai zbulonte përmes syve shkëlqimin e gurëve të tij. Kubeja e dikurshme ishte shembur, dhe ai u fliste kolegëve me shenja, të cilat ndryshonin nga ato të shurdhmemecëve, pasi i kishin vendosur vetë ditën kur deklaroi se s'kishte ndërmend të fliste më. Ai qëndronte fort mbi dy këmbët, si një dordolec i të patëkeq duke trembur fjalët fluturake, mbi truallin e lëngët ku ato kërkonin të ushqeheshin. Deri diku e ndiente veten fajtor, që mund të bëhej loja e të tjerëve, mirëpo vetëm duke i skandalizuar me veprimet e tua, mund të zhdukësh cipën indiferente nga sytë hipokritë plot me lëng keqardhjeje.

Një natë Bobi ndenji deri vonë në zyrë (kishte mundur të merrte me ndërhyrjen e miqve rrogën e një nëpunësi të vogël), duke sistemuar evidencat dhe shkresat, që ishin ngatërruar në

një kurth nervozizmi dhe platitjeje idiote. Duke sunduar rrëmujën, aq shumë ishte nxehur nga ajo punë e lodhshme, sa duke hedhur koshin e letrave nga dritarja, pa se nuk lëvizte dot, buzët e tij ishin zmadhuar tej mase, si lëndë e squllët. Dikur ishte tmerruar nga një kandil deti në rërë, i ngordhur, me qelqin e padepër-tueshëm të neverisë që mbarnte e tani i duhej të mësohej me të njëjtat pasoja në fytyrën që i digjte e i kruhej deri në gërvishje. I kujtohej personazhi i Hygoit, me buzë të prera dhe mori frymë i lehtësuar nga një ndëshkim kirurgësh për këtë shëmtim, që ia kishte thyer ëndrrën djaloshare. Tani, kur fjalët ishin fshehur prapa sendeve ku ato kishin lidhur fatin e vet, ai ndiente nevojën e shfrimit të dufit torturues, dëshirën më të dobët njerëzore për të qarë, për të mallkuar ekzistencën e përshtypjeve që na udhëheqin drejt hiçit. Me buzë të prera, ndoshta do ishte më i lehtësuar para përçmimit, sepse do kishte një alibi të vërtetë për të qenë i gjymtuar, për të mos folur kurrë shkujdesur, sikur asgjë të mos ndodhte përreth. Me kokën të ulur nga pesha e rëndë, u kujtua se me mijëra herë i pat kafshuar buzët si kanibal, duke pritur me nervozizëm diçka të rëndësishme me një përvojë dobiprurëse që i premtonte të panjohura. Me siguri, shkëlqimi i humbur është ngushëllim meteorësh, të cilët janë i vetmi mesazh i zbrazëtisë së pafund. Në tokën ku shkelte ai, ndoshta s'do shfaqeshin kurrë mysafirë të tillë, por megjithatë i duhej të besonte në shpirtin e tyre endacak.

SYTË JESHIL

Kur po dilte nga ai kopsht i mjegullt, me sytë e enjtur, drithëronte e tëra, sikur të kishte lindur me vesën e atij mëngjesi, e nuk e dinte se çfarë ëndrre të pakuptimtë kishte parë atë natë kur kish fjetur afër blloqeve të pusit, të cilët kishin vite që prisnin në atë kopsht, mos kushedi do t'i binte mendja dikujt për ekzistencën e tyre, do të gërmonte tokën, a thua se kërkonte thesar të panjohur e do nxirrte ujin magjik, me të cilin do të mund të pagëzonte kureshtjen e pamëkatë. Dyshimi i pranisë së misterit po i cënonte të gjitha dhomat e arsyes dhe s'po mund t'i besonte syve, kur aty pranë, së bashku me të u zgjua edhe kujtimi i një ngjarjeje, për të cilën nuk ishte e sigurtë në kishte ndodhur. Forma e rumbullakët e pusit dhe kokat e përkulura të blloqeve të vjetra i duken si njerëz të mbledhur rreth një tryeze në seancën e spiritizmit. Për një çast kuptoi se nuk ishte kjo porta ku duhej të trokiste për të hyrë atje, ku as mund të përfytyrohej se do ish e mirëpritur. Por të paktën do mund të gjendej në

fund të humnerës, atje ku askush nuk kishte guxuar të hidhte një gur, qoftë edhe rastësisht, për të dëgjuar jehonën e mundimshme të tingullit që lexonte të fshehtat e heshtjes së përtejshme. Deri diku identifikimi me pusin në oborrin e braktisur nuk e kënaqte, bile, ai më tepër i krijonte përshtypjen e një plage të pashërueshme. Mungonte litari i ashpër i burrit, nervat e thurura për vite me radhë, me të cilat do mund të matej etja e tij. Pusi ngrihej mbi barishtet kaotike si një oxhak i rrënuar, i thyer në kërcirin e këmbës së tij, i ftohtë përfundimisht. Pranë vatrës ajo kishte mbajtur vetëm mace të llojlojshme në prehër, por kurrë një fëmijë. Bile i kujtohej mjaft mirë mbrëmja e fundit me të shoqin, se si ai e mori macen si një jetime, e cila po i turpëronte me origjinën e saj dhe u zhduk, a thua se prania e saj me kthetra të dyshimta e gërvishhte embrionin e lumturisë. Aq shumë ishte trembur, sa edhe shkëndijat e fundit u përpëliten e humbën nën akullin e plasaritur nga rrudhat në krevatin torturues, i cili dalëngadalë po merrte trajtat e një vend-flijimi. Nuk mbahej mend prej sa kohësh nuk ishte zhveshur para të shoqit, duke u shtrënguar brenda kafazit prej pambuku që i qarkonte trupin, duke i shkaktuar dhembje të llahtarshme. Ndoshta zgjidhja më ideale do të ishte liqeni i veçuar mbas dy kodrinash, treçerek ore larg shtëpisë së tyre, vend i shkretë, ku dikur kishte qenë varrezë, e prandaj nuk afrohej këmbë njeriu. Dhe vajza shkon e lahet çdo ditë pranë atij liqeni, ku mjellmat për një kohë të gjatë nuk ulen mbi të. Rrënjët e liqenit u ngatërruan njëra me tjetrën si një reliev drunor.

Llumi u shpërhap në faqet e gropës, sikur do të lexohej fati i filxhanit të tij me një përmbysje të beftë. Butakët i hapën kapakët në thellësi dhe nisën rrëfimin e dëborës së tyre, që nuk tretej. Kolonia e tyre përbëhej nga një vetmi e shumëfishuar dhe në çastin kur vajza po lahej, kjo brengë duhej të lexonte testamentin e saj. Po të shikoje me kujdes, e gjithë pasuria e liqenit nuk ishte larmia e kafshëve të përkohshme, por misteri që fshihte formën e tij. Gropa gjigande çuditërisht nuk ishte aspak e zyrtë dhe po të vije re shkallët e rumbullakosura, do të bindeshe se kishe të bëje me një amfiteatër natyror. Në vend të spektatorëve mbështetur mbi jastëk apo lëkurë, aty preheshin shpirtra të maskuar nëpër rrënjë. Në këtë purgator ata kishin mundur të pastroheshin, megjithatë një peng nuk e kishin shlyer dot nga silueta e muzgut të tyre. Asnjë përpjekje njerëzore (nuk ishte) zhytur në ato humnera me një qiri të ndezur. Tërë jetën ajo kishte kaluar pranë kësaj xhelatine pa trajtë, me një kurriz të urtë, pa kreshta dhe kurrë nuk i kishin vajtur sytë në hijen e kësaj tende të kaltër, sepse një parandjenjë e çuditshme, ia kishte paralizuar gjymtyrët e kureshtjes. Bindja e verbër, se thjesht duhej larë aty si një pagëzim, ku qënia kategorizohet në tabelën e të shenjtëve me Mendelejevin e panjohur, që cakton peshën specifike të shpirtit tënd i kishte zhdukur çdo qëllim tjetër mbi bregun ku gjurmët shënonin planimetrinë e ecjes së paracaktuar. Një ankth i pakuptimtë ia ngushtonte kraharorin dhe labirinthin e ajrit plot me avuj, të cilat e vështirësonin vështrimin përmes dallgëve të

zmadhuara në optikën e njëra - tjetrës, në trajtën e një koridori të zbrazët, të krijuar ndoshta për hapat e saj. E kuptonte që nuk duhej të zhytej thellë, të prishte ekuilibrin shekullor intim, madje e zinin ethe të forta, e shkundnin të tërën, se mos ky fat i kthehej në një gjëmë të përzishme, se askush nuk mund t'i shpjegonte trillet e shpirtrave, e çfarë mund të shpëtojë besimin tek ata. Atë ditë vendosi të rrijë në diell si një sllave e kryqëzuar, gjysmë lakuriq si ndëshkim pas leberimit që kish patur vetmia e saj, duke pritur gjersa t'i binte lëkura copë, ndonjë shenjë nga tempulli i kaltër, që të mund t'ia qartësonte kuptimin e tatuazhit që i kishte bërë shpirti i huaj me gjilpëra të mprehta në gjoksin e rrudhur.

Koha kalonte me një shëmtim gamiljeje të ngathët mbi kurrizin e rërës pa lënë gjurmë dhe ajo nuk po vinte re asnjë ndryshim në veten e saj, veç nevojës për të folur lirshëm për gjëra të rëndësishme; përpiquej të shmangte vështrimin e zakonshëm ironik nga sipërfaqja e dystë. Habitej nga fuqia e lutjes, që mundi të shkaktonte këtë trazirë, ndërsa zvarritej këmbadorazi buzë gropës, pa e ditur si mund t'i përgjigjej një pyetjeje që ia shkretinin sytë. Nga kallamishtet erdhi një drithërimë, që ia mbështolli supet butësisht, duke e shtyrë me një enigmë flatrash të padukshme, që rrahin aty pranë. Ajo u lëshua në ujë duke lënë mbi gurishte karficat si pranga të bukura, duke lëvizur gjymtyrët shkujdesur, a thua se ekzistenca e tyre provohej vetëm nga kjo përhumbje me ndjesinë e një larve, që e kupton se po rritet e po ndryshon me forma më të dobishme. Rrafshnalta e qiellit mbi liqen bëhej

edhe më e zbrazët seç qe, pasi ai, me sa dukej, ndodhej në kufirin mes dy stinësh kur ato i lenë radhën njëra - tjetrës dhe kuptohej që tiparet e fytyrës së tij nuk përcaktoheshin nga fizionomia e tyre. Vetmia është e gjelbër, mendoj ajo, ndërsa vështrimi hutohej mbi algat e dobëta. "Kurse tymi i kuq ngrihet mbi pagjumësinë që po digjet". Edhe hija e qirinjve më djeg natë vonë, më kullon në dorë me bulëza të hirta, parafina që ngrin për të më kopjuar formën e përkedheljes sime. Unë kam vite që nuk qesh. Në oborrin e zyrtë e të shkretë vetëm një pemë ka mbetur, bile është balerinë, rrotullohet mbi një këmbë prej druri, sakate e nuk rrëshqet kështu si unë në ujë. Ajo ekziston, një kloun me pupla zogjsh, që rri në degët e saj, përpiket që unë të vë buzën në gaz dhe më bind për këtë. Nuk më ka parë shpinën se si flokët humbin përmes trupit tim të çarë si fasho të zeza. Një gërshet i trashë prej tyre përshton vertebrat dhe palcën e kurrizit dhe atje zbutet, ashtu si tani nga uji. Nën ujë sytë mund t'i mbaj hapur, fort, sikur të isha e vdekur e nuk kam dikë pranë vetes të m'i mbyllë. Edhe zogjtë ikën vjedhurazi, sikur patën bërë faj, pas të cilit s'mund të pendoheshin, bile dhe mjellmat janë larguar disa qindra metra më tutje. Jam kaq e vetme, sa më duket, më mungon edhe familja e hijeve të vjeshtës. Pema ime fëshfërin herë pas here se ekzistojnë edhe njerëz, mirëpo unë s'shoh shtëpi këtu pranë, por vetëm çati me gjethe të vendosura me një rregullsi tjegullash të verdha. Sipër tyre era vajton si një vajzë e virgjër, që nuk e prek dot askush; përplasem me të nëpër rathë, pa e ditur si ta ngushëlloj. Që ta

përkëdhelja, i vura shkëmbinj të rrumbullakët si këta në breg, të cilët kanë formën e supeve të mi, me brinjë të dala rrëpirash, të hirta, pa pikë gjaku, ku ajo merr frymë me vështirësi. Aromë nuk ka, sepse lulet merren me diçka më serioze. Ato varen nga flokët e rinisë sime dhe më bëhen kufje. Në fakt, prej tyre nuk dëgjoj asgjë, janë kufje heshtjeje, të cilat më pengojnë të dëgjoj llomotitjet e erës dhe melodinë e ankimit. Ata ruajnë me xhelozri rrathët e ujit si disqe platini, me zërin tim të përhumbur. Vetëm psherëtimat nuk janë inçizuar, sepse ky ujë i kulluar nuk e pranon ajrin e ndenjtur me vite në kraharor. Unë duhej të lahesha në kohen kur largohen stinët, pasi me rregullat e përhershme ato do ta prishnin brishtësinë e natyrës së gjërave. Prej këtu gjurmët nga larg po më duken si vrima, prej të cilave edhe toka merr frymë më lirshëm.

Pa e vënë re ajo kishte arritur në mes të liqenit dhe nga lart shpirtit njolla e lëvizshme iu bë si kërthizë mbi barkun që ulet e ngrihet dhe ndërsa afrohej trupi i drejtë i gruas po përtërihej në trajtat e një mështekne të bardhë, në mes të lëndinës, ku me shekuj nuk mbahej mend të ishte ushqyer ndonjë magji. Si shpirt ai mund të provonte të gjitha halucinacionet që nuk quhen dhe aq të dobishme për një qenie të zakonshme dhe kishte përshtypjen, se po ta prekte lëvoren e asaj peme, ajo do ishte e ngrohtë, e lagësht, e fryrë nga një kënaqësi e fshehtë që vetëm nëntoka e di. I pëlqente ky imazh, sepse pa këtë nuk mund të realizohej mrekullia dhe sidomos nga fakti që simbolet janë trualli më i përshtatshëm që ëndrra të identifikohet ose të

mund të përfshihet në realen. Pikërisht, nën këtë kube prej druri, ishin grumbulluar sa e sa hije duke imituar të dashuruarit, që ta shtynin në një farë mënyre vetminë e të përjetshmes. Por duhej patur kujdes që të mos çenohej logjika hyjnore dhe ngjitja e një embrioni të mos i ngjante lindjes së atij që ka marrë përsipër mëkatet tona. Vërtet që kjo grua kërkonte të mbartte në oborrin e vet shiun e krijimit, por ai kurrsesi nuk duhej të vinte nga qielli, përkundrazi ishte përdorur sirtari i lashtë i liqenit për të nxjerrë prej andej stërkalën që do të rriste fëmijën e ujit. Nuk duhej ngatërruar gjithësesi simfonia hyjnore me një ninullë të një fatkeqësie dhe as misioni biblik me një trill magjie. Shpirtit nuk po i vinte aspak keq që po përdorej si ndërmjetës i vullnetit të paracaktuar në të rastësishmen, ndaj kishte përdorur të gjitha fuqitë e tij që i falte misteri për të shmangur nga harmonia e plogështisë pyetjen, pse duhej të më shfaqej mua ky fat në mendjen e gruas. Zërat e ëmbël, joshës ai arriti t'i shrinte në një nga kallëpët e përgatitur që më parë në punishten e muzgut, në thellësi. Momenti më delikat pranë pusit të magjive kishte qenë formula e buzëve, të cilat ishin aq të domosdoshme për të krijuar ekstazën dhe kjo ndodhi, pasi për shekuj të tërë atij nuk i ishte dashur të artikulonte fjalët, duke u marrë vesh me gjeste me shokët e fatit të vet. Arkitekturën e luleve nuk e kishte patur aspak të vështirë ta krijonte me ato forma aq të larmishme në godinën e kaltër, por kish qenë i pamundur krijimi i aromave dhe sidomos kontakti me fluturën si koncept i brishtë në puthjen njerëzore. Pjesa e thyer e terrenit krijohet nga absurdi i

shtrëngimit të duarve, mbasi për të ishte një përfytyrim i panjohur në atë turmë peshqish uniforme, ku shtrihej sundimi i kufizuar nga marrëzira të tilla si drithërimë instiktive supesh, apo mbështetje e kokës në kraharorin e nxehtë.

* * *

Burri i thinjur po rrinte shtrirë në divanin e vjetër në mes të studios së përmbysur, po aq i huaj sa dhe një shtazë e futur me përdhunë në kafazin e vet, me sy të enjtur, me buzët plot shkumë histerie, e lënë ashtu pas dore dhe pa ushqim. Sytë e tij përplaseshin të shqetësuar si lakuriqë nate nëpër tavanin e ulët, a thua se acaroheshin edhe nga fjolla më e butë e dritës që mund të hynte në perdet e ulura pa shpresë. Ishte skulptori më me emër i krahinës, mirëpo ajo që e pat munduar me vite, ishte pikërisht suksesi i përçmuar, e sidomos thashe-themnaja se ai kish gjetur nëpër statuja ato forma për kryerje të ngurta, që s'mundi t'i zbulonte tek squllja dhe mishi pa eshtra i zvarranikes, që quhej gruaja e tij, pjesa më e kobshme e së cilës duhej të ishte patjetër bishti që ajo ndoshta kish mundur ta fshihte me mjeshtëri nën kreshtën e kurrizit të hajthëm. Ngushëllimet e saj për gjendjen e përhershme të tensionuar mes tyre me fjalët, se ti s'ke zgjuar cilësinë e kureshtjes admiruese tek njerëzit e rëndomtë, jo ti ke shmangur ankthin tënd duke u marrë vetëm me

trajtat e ngrira të vdekjes, ai kurrë nuk i kish marrë seriozisht, por tashmë që duhma e rëndë e ikjes së pandreqshme ia shponte hundët brenda kësaj qelie të improvizuar nga ai vetë, e kuptonte rëndësinë e parashikimeve. Për pasojat e ndiente veten pjesërisht fajtor, mbasi ai e kishte rrëmbyer dhe ankimet e saj, që nuk u bë dot nuse, jo vetëm që e shuan afshin e përndezyes, por përthithën tërë huajëzimin që shkakton mungesa e përgjegjësisë për familjen tek sedra e mashkullit. Kjo kishte qenë fatkeqësia që e shpërftyroi duke mos e ndjerë më veten monark mes statujave indiferente, populli i tij prej guri, transparent në lakuriqësi, por të vërtitej me pamjen e skllavit të mjerë mes tyre, duke qënë i privuar nga fjalët dhe mirënjohja ndaj krijimit. Të gjithë janë robër në tokën e vdekjes, i pat thënë ajo, mirëpo ai ishte skllav. S'kishte të drejtë të mbante familje dhe as të bënte fëmijë. Kjo ishte arsyeja dhe as shterpësia e partneres, as hëna e ftohtë, e gërryer e ndonjë terri impotent, që ia kishte rrëzuar urën e vetme, të njomë, mes dy brigjeve të thata, të shkreta, pa lot. Dikur ai u ngrit me vrull si një korrier i vonuar, mirëpo toka ku duhej të çonte lajmin e tij ishte e ashpër, e pakalueshme dhe indiferente ndaj mesazhit që mund të përcillte ai. E dinte këtë qëndrim të huaj, gati armiqësor, që mbartte hijen e fajit të papaguar, por po të rrinte shtrirë edhe pak, ndoshta do kish luajtur mendsh. Që prej dy ditësh nuk i kishte hequr këpucët me baltë dhe as trikon e lagur, ndaj nuk iu deshën vetëm pak minuta për t'u bërë gati duke hedhur mbi supet e rëna shallin e zi dhe u gjend në ajrin e

freskët me ndjesinë e ringjalljes, ndërsa dielli po i përvëlinte sytë. Befas rreth tij u formua rrethi i një tume të egërsuar, që filloi ta godiste me hunj, lopata, gurë e me gjithcka kishin në dorë apo ndodhej aty pranë. "Idiotë" - klithi si me mllef. "A nuk ishin shpifjet tuaja të ndyra që më nxitën ta bëj këtë?"

- Po vajza ime, mor pleh statujash! Kush ma kthen atë mua tani! - iu vërsul një grua floklëshuar si një xhind i ndërkrjer. Mos vallë ti me atë guroren tënde?"

"Unë mbrojta nderin tim!"

"Po shpirti?"

"Këto janë shpikje plakash të rrjedhura. Habitem se si jeni kaq të pagdhundur, sa t'i besoni këto përralla!"

Nga turma u shkëput njëri nga miqtë më të ngushtë, të cilin edhe e urrente më shumë nga të tjerët, pasi kishte hyrë dhe dalë shpesh në shtëpinë e vjetër. Ku i dihet, mund të ish edhe protagonist i turmës. Ai u turbullua kur i erdhi ndërmend shtrati bashkëshortor, i veshur me mermer. Pranë saj ndodhej i një të dyti, i një të treti, e kështu me radhë. Gjoksin e tij e ndrydhi një gulç i tmerrshëm, i ngjashëm me vrerin e një xhelozie makabre. Ai s'kish qenë kurrë pranë atij shtrati sfidues, madje as atëherë kur funerali gjarpëronte nën klithmat e njerëzve, duke helmuar rrugët e qytetit. Jo, e dashura e tij (mbasi për të ajo kurrë s'mundi të ish grua) e priste me vite te mështekna e bardhë si dikur, natën që e pat rrëmbyer, e ndërsa kjo turmë të çmendurish po e pengonte, ai përpëlitej me trishtim, i bindur se do arrinte me vonesë dhe do

ishite marrëzi që ajo ta kishte pritur kaq gjatë. Aty për aty vendosi të bënte bustin e saj, bile iu krijua përshtypja se ndoshta nuk kishte mundur të bëhej gjenial si shumë të tjerë, pikërisht nga mungesa e kësaj përvoje. I vetmi akt i pendesës së tij, ndoshta do ish braktisja e mermerit, kësaj materie, të konsumuar nga ankthi i të përjetshmes dhe të shkonte e ta priste mëshhtëknën, mbasi vetëm prej saj mund t'i kërkojë hirit të ftohtë format e dikurshme. Çdo formë prej alabastri, prej qelqi, prej bakri nuk mund të barazohej me krijimin prej truallit që e pranonte humbjen, prej baltës. Veç kësaj ishte më e lashtë për ta përsëritur jetën në atë përmbajtje gypash druri e liberi, ku limfa e ujit kishte përmbushur detyrën e fshehtë, të padukshme nga një vështrim i zakonshëm. Ai e merrte me mend se skulptura do ishte një kryevepër, por hezitonte, sepse s'mund ta imagjinonte të priste përgëzime nga turma që po e mallkonte, pasi pikërisht tani e ndiente mungesën a asaj që duhej të pozonte, frika e ndonjë pasaktësie ndaj modelit, kështu që rrezikohet ekuilibri mes jetës dhe vdekjes e ato s'mund ta ndanin mallin e përhershëm përgjysmë si barrë të largësisë së përhershme, bashkë me famën e gjymtuar nga mungesa e dëshirës për të. Thuhet në mitologji, se ka ndodhur që statuja të kthehet në njeri të gjallë, por kurrë s'mund të besohet se bustin që mund të krijonte, ta merrte malli për dikë. Miku e shkundi nga supet, mbasi duhej të kish marrë një pamje të lemeritshme dhe me një zë që s'e pat dëgjuar kurrë më parë, e pyeti thjesht sikur po i linte lamtumirën: - Po ti e

ke parë foshnjën?

Burri i thinjur, me sy të hapur tej mase, me duart e përgjakura, lëshuar si akrepat e një sahati të prishur u shtrëngua të fliste, për vetëm era e alkoolit mundi të dilte nga goja e shtrembëruar keq.

- E pra, ti nuk pate guximin ta shikosh. Përndryshe nuk do ta kishe therur tët shoqe.

- Çdo të thuash me këtë! - u vërsul ai si i çmendur, duke i ndotur tjetrit xhaketën.

- Që djali të ngjan si dy pika uji ty.

ZHDUKJA E NJË EMRI

Çuditërisht edhe unë atë ditë mes asaj morie njerëzish, ku nuk isha veçse një e panjohur, fillova të bërtisja me një zë shumë të fortë, sikur të mund të sundoja mbi turmën, e cila me siguri kërkonte po atë ndryshim që ëndërroja edhe unë për vazhdimësinë, përndryshe të një panjohure më të dobishme se ekzistenca e paidentifikuar. "Ju lutem, shënoni edhe emrin tim!" Por ishte e kotë, sepse honi që hapej para meje nuk mund të ishte përgjegjës i indiferencës së jehonave memece. Nuk isha mësuar me këtë lloj pauze, sepse jeta ime si këngëtare kishte kaluar nëpër monopatin e ngushtë të pentagramit, e kishte zgjeruar rrugën e saj, duke rrëzuar pa ndrojtje pemë të shurdhëta dhe kishte mbërritur e pagjymtuar tek kjo turmë ndjellakeqe, e cila nuk ishte mbledhur në përmasa mirënjohjeje në rrathët e tingujve të mi kapriçozë, por qëndronte përsipër territorit e ndarë në qindra kufij anësorë, krejt të veçuar nga njëri-tjetri, megjithëse qëndronin pranë e pranë si rrathët e ujit në një pellg të mënjanuar nga ecja. Askush nuk i

përgjigjej ankimeve të mia, e izoluar në skedarin tim hermetik. Ndoshta në këtë bibliotekë të pafund, plot me pluhur njerëzor, ishte e natyrshme të prisje, derisa rastësisht dikush të lexonte titullin tënd. Megjithatë lista e emrave vazhdonte të thërritej me një zë monoton, a thua se kishte shekuj që vazhdonte ky proces dhe pikërisht kjo më tmerronte, se ndoshta emri im ishte përmendur dikur dhe ajo s'kishte qenë aty. Lista shtrihej si një fasho e madhe, e bardhë, por e largët për plagën e saj, plagën e vet të padukshme, e cila s'kishte të bënte aspak me dhimbjen njerëzore, por pikërisht me zhdukjen dhe humbjen e tij. Doja të thërrisja, por sikur një baticë e panjohur të kishte derdhur mbi mua bashkë me lëvozhgat e thellësive ngatërruar nëpër leshterikë gjithë keqdashjen e vet, ndjeva se po më merrej fryma, ndërsa njerëzit dallgë - dallgë përçonin ca klithma, të ngjashme me frikën e pulëbardhave për atë që po ndodhte brenda lëkundjes sonë shtypëse. Mungonte ndonjë podium i lartë, që të mund të komunikonim me atë që na lexonte emrat mjeranë. Nën këmbët tona peisazhi po ndryshonte nga pesha jonë, por ne kjo nuk na prekte. Unë s'mund të dalloja asnjë deformim të skajshëm, veç flokëve të shpupuritur dhe fytyrave të acaruar që më rrethonin. Malet nga larg dukej se na kishin kthyer kurrizin, kurse drurët, duke qenë më afër, vetëm ishin mbështjellë me një lëvore tepër të trashë nga mërzia. Më në fund nuk durova dhe e kapërceva atë park të vogël, me erë të rëndë nga ekzistenca e frymëve, duke marrë kështu barrën e një getoje

për një racë të përbuzur njerëzish të pasigurtë. Por shpina e njeriut të ligjit shtrihej para meje si një ylber i pakapërcyeshëm. Ngjyrat e tij të ndezura ndoshta ishin bashkuar me përdhunë, që të binin në sy që larg me një paralajmërim, me të cilin vetëm shtazët dinë të komunikojnë me njëra-tjetrën. Ndërsa po i shkelja lulet, e kuptova dhembjen e tyre pa kufi, jo nga pesha e shkatërrimit që po u shkaktoja, se sa nga përzgjedhja që u bëjmë në funeralin më të thjeshtë (pavarësisht se vdekja ka ambiciet e saj). Ne nuk i zgjedhim, ngaqë i konsiderojmë më të mirat për të fshehur deri diku fatkeqësinë e pandreqshme, por se ashtu ndodhi, na u gjendën pranë dhe i morëm. Ndaj edhe pse e shkela, e bukura nuk ka pse të hidhërohet, përderisa ajo humb një pjesë të saj rastësisht e po rastësisht do e fitojë atë prapë në ankthin e vdekjes sime. Ndërsa përfytyroja humbjen time në labirintin emëror të listës, ndërsa shihja Madonën e fatit tim as të qante, as të qeshte në një sfond lulësh, të cilat nuk e kuptonin pikturën, por qëndronin kokulur nën këmbët e mia krejt si hamallë ngjyrash, që e panjohura ua caktoi atë mision, munda të kapërcej hallkat e para të zinxhirëve, damarë të hirtë spirancash. Qindra spiranca për anijen bosh, pa njerëz, vetëm me emra që nuk i përkisnin askujt, përderisa nuk më përkisnin as mua. Unë e dija se këto kështjella ujore të lëvizshme duhej të kishin vetëm një pikmbështetje, të përkohshme madje. Por pas hallkave të para, preka ca të tjera, më të trasha e më të rënda, që nuk m'u dukën më si qeliza të jetës së spirancës. Madhësia e tyre ishte e

dyshimtë, aq sa mund t'i identifikojë fare lehtë me pranga, siluetë torture të gjatë pritjeje, gjersa nuk formonin një zinxhir të vetëm, që të tregonte pengesën ku nuk duhej kaluar. Lëkundja më e vogël, e patrajtë, të kujtonte ca lisharës të zyrtë, që nuk janë bërë aspak për të luajtur, përkundrazi për ta kthyer guximin në fëmijërinë e ankthit të vet. Koha po kalonte hutueshëm, sikur brenda kraharorit të qelqtë prej ore t'i kishin bastisur shpirtin e numërimit. Gjaku i saj nuk mjaftonte për të ushqyer gjumtyrët e mia të paralizuar. Po të vazhdoja të qëndroja ashtu, me siguri në mijëvjeçarin e listës kishte për t'u zhdukur edhe kujtimi i dinozaurit tim, bashkë me ulërimën e instiktit të harruar. Mes perdes së grisur të turmës që më rrethonte më dukej se shihja nga larg nunin tim të përgjakur. M'u duk sikur ai hapi gojën të thoshte diçka, ndoshta emrin, pikërisht thesarin e fundit që kisha humbur, por vetëm avulli i frymës së përtejshme shpërtheu e u davarit i nëpërkëmbur në acar. Më kapi tmerri, se mos edhe trupi im merrte trajta të atilla mjegulle, që nga momenti në moment mund të shpërbëhej në tejdukshmëri. Megjithatë, edhe pse i padukshëm, ylli ekzistonte dhe s'mund të shpërfillej aq lehtë nga optika e padenjë e personit që po lexonte listën. Në se papirusi kishte humbur, atëherë le të shkruhej sërish në trajtën e pendesës ndaj erozionit. Kishte humbur trajta ndoshta prej tij, por lënda ekzistonte. "SHËNONI DHE EMRIN TIM" - klitha, duke u ngritur me forcë nga shtrati i qetësisë si nga një ëndërr e frikshme. U afrova pranë duarve që shtrëngonin listën (i përfytyroja kthetra, po ato

ishin duar krejt të zakonshme, madje mund të them të bukura, ndoshta të një njeriu, të cilin e tërheq muzika dhe një fuqi e panjohur, superiore, e kishte shtyrë në mes të turmës ndjellakeqe me përdhunë, për të bërë seleksionimin më të përbindshëm, a thua se një faj që nuk e kishim bërë rëndonte tani në kokat tona). Parandjenja se ato duar të përsosura mbanin kokën e hidrës forcohej gjithnjë e më tepër, sidomos kur ajo filloi të rritej, aq sa me trajtën prej letre, na mbuloi si një qefin i pambështjellë rreth një trupi të vetëm. Me sa dukej dinakëria e këtij gjarpri me gjymtyrë të dukshme, i kishte lëshuar të gjitha lëkurët që mund të mbante trupi mizor në trajtën e asaj liste të pafund. Por e keqja më e madhe ishte se nuk mund të hapej porta pa mbaruar e tërë ajo mori njerëzish. U ktheva si një shtegtar që e kupton marrëzinë e rrugës së vet kur shkretëtira është e pakalueshme. U ula në stolin e vetëm të lulishtes, në fund të shkallëve, ku dukej se do ngjitej ndonjë procesion me viktimën që do të ekzekutohej. Zinxhirët marramendës kërkëllinin. Nuk e di se ç'trazim ndjeva, por zhurma përreth nuk më linte të bëhesha më mirë, gjersa një këputje m'i kishte rrëmbyer energjitë e fundit dhe ndoshta uji pa ngjyrë lëkundej në stomakun prej qelqi. M'u duk e kotë përfundimisht të vërsulesha e tjetërsuar drejt zinxhirëve të rrezikshëm. Ndoshta ata prisnin pikërisht, që unë të humbja gjakftohtësinë e turma të ngërdheshej me përpëlitjet e mia të fundit. Befas ra sinjali i hapjes së derës dhe megjithëse i ftohti trokiste si një i verbër me bastun akulli nëpër qoshe, burrit me vetulla të ngrysurat i rrëshqiti lista nga duart e

djersitura. Iu afrova ta ndihmoj e ai me zë të prerë m'u drejtua: "Ty s'mund të ta shënoja emrin, sepse vonesa jote nuk ishte serioze". "Po unë jam spikere" - i fola me zë lutës, pa depërtuar dot në zhguallin e këtij reptili. "Po unë jam e para që komunikoj me njerëzit, edhe me ju kam komunikuar. Ju do të gënjeni, duke thënë se nuk ju njoh. Ju s'e kuptoni se edhe tani që po flasim, ju komunikoni me emrin tim". Burri, i hutuar shkundi supet, fshiu djersët dhe pluhurin mosmirënjohës dhe me një hark rrethor, të padukshëm nga besimi naiv, u kthye mbrapsht, duke nxjerrë paketën, bashkë me cigaren e vetme të moskokëçarjes. Unë nisa rrugën në të majtë, andej nga zemrës i dukej se do të rrëzohej dhe s'e kuptoja pse gjethet e thara duhej të binin vetëm në një drejtim, pa kaluar aspak trotuarin dhe zinxhirët, nevrastenikë. Nuk po e kuptoja ç'donte pranë meje që zvarritej një grua e mjerë, me fytyrë të skuqur. Shamia i kishte rrëshqitur nga koka e gati po rrëzohej dhe nga jaka e ngritur e xhakëtës dallohej damari i kaltër në gushën e zhubravitur. Aha! Fshesarja!... Kaluan muaj dhe përsëri u shfaq rituali i neveritshëm dhe ndoshta shpikja vetë një arsye më shumë për të shkuar dy ditë më vonë pranë atij orakulli aq të shëmtuar me listë në dorë. "Emrin ta shënova - tha - që ditën kur ike. Hë! Vetëm firmën do të hedhësh." Me kënaqësi" - nuk di se si e shqiptova, duke parë fytyrën e tij që lëpihej përbrenda. Pasi shfletoi fletën e parë, të dytë, të tretë, ndërsa unë po ndieja trupin të boshatisej me një ngulm makabër balsamosjeje, e pashë se si u zbeh dhe fishkëllima e fjalëve pa lidhje përfundoi në një

instrument poshtërues. "Atëherë?" desha ta torturoja edhe më. "Të siguroj që nuk është e vërtetë!" - u shfajsua duke shtrënguar fashot e listës, që s'di pse m'u dukën të përgjakura. "Çfarë?" - "Po unë e kam shkruar vetë emrin tënd me shkronja të mëdha, nuk është e vërtetë që ta kanë vjedhur! Të betohem se do ta gjej e do ta vendos shpejt në listë... Nuk është e vërtetë që..."

SHKRONJA E FUNDIT E NJË KRIMI

Zeta kishte ngritur gotën e tretë, e megjithatë e ndiente se alkooli dorëzohej i nëpërkëmbur brenda trupit të përfshirë nga ethet. Helmi paralizues i ankthit dilte më i fortë në këtë territor dhe me një gozhdë të ndryshkur në vetvete i vriste të gjithë haluçinacionet e shpërndarë aty-këtu nga avujt e nxehtë. "Paranojak i avancuar!", "Zbokth leshterikësh! Evagjelist arteriesh! Brumbull mëngjërash! Pleh ëndrrash! Prerë në grykë pusi! Palaço tigrash me lara! Dordolec deti! Tremb pulëbardha, jo korba! Gojëshkëmbinjsh të prishur pi! Zeta ra në dysHEME me aq forcë, sa u duk se u shpua vërtet parashuta e llomotitjeve të tij. Kamerierët të shqetësuar e ngritën shpejt e shpejt, duke e plandosur në një nga sediljet e makinës së vet, pasi e bënë me fjalë se Zetës i kish rënë të fikët nga tensioni, pasi do quhej fyerje e rëndë dehja e një agjenti në lokalin e tyre dhe ndoshta edhe mund t'u kërkoheshin shpjegime në se ky incident ishte bërë me paramendim. Megjithatë kjo ngjarje nuk

mbeti pa pasoja, sepse Zeta kurrë s'e kish humbur kontrollin gjer këtu, madje mbahej për një personazh të përjashtuar nga trupa e funksionarëve që i pëlqenin aq fort orgjitë e fshehta. Veç kësaj, ishte në një moshë kur direkun e tij nuk mund ta preknin erërat e ngrohta të Jugut Femëror. Dhe në se do mund të gjendej një turjelë e hollë që të hynte mes poreve të ballit prej çeliku, njerëzit do shihnin vetëm një mendim të fiksuar mbi dysheme. "O Zot, ç'bëra kështu", Zeta priti më kot shkarkimin nga detyra, pas paralajmërimit që i bëri një miku i tij brenda rrjetit, se dyshimet për duart cinike që rrëshqitnin si zvarranikë mbi lëkurën e qytetit ishin akoma në zanafillën e opinionit, por megjithatë Zeta duhej të përgatitej dhe për ndonjë bastisje të mundshme në shtëpi. Abuzimet e tij me të pandehurit apo viktimat eurvejuara kishin marrë dimensione të frikshme, aq sa edhe autoritetet mund ta flaknin tej këtë vegël të verbër, nëse gurët e hedhur prej atij vetë do kërcitnin buzë humnerës së një skandali. Asnjëri në vetvete nuk guxonte të ngrinte një akuzë të drejtpërdrejtë, madje asnjë letër anonime nuk kishte mundur të kapërcente barrierën e frikës në trajtën e një ankese. Por fjalët e përhapura andej-këndej sikur paralajmëronin se ç'stinë e zyrtë mund të priste karrierën e tij të pacënuar. Ecja nëpër rrugë tani qe rënduar dhe miqtë më të ngushtë i shmangeshin, sikur ta kishte mposhtur ndonjë sëmundje e pashërueshme. Kushedi ç'korb duhej të kish mbytur vështrimin e tij, sepse dhe kur doli nga berberi, vuri re që e kishin qethur në një mënyrë qesharake ca duar që dridheshin

prej tmerrit. Të gjithë pëshpëritnin nën zë, se edhe një zbutës kafshësh do ia kish patur zili kërbacit të tij, që i kthente të pandehurit në pacientë. Por talenti i Zetës nuk mjaftohej me kaq. Torturat jo vetëm që i jepnin një kënaqësi të krahasuar me epshin, por edhe filluan të japin ca pasoja të çuditshme, që në dukje e fyen brenda sedrës së kriminelit, pasi ai rrihte për pasion, por që më vonë i dhanë një pushtet të pakufizuar me vlerat e një trashëgimie të pashpallur. Kur e kuptoi këtë, mori me dashje pamjen e një babaxhani, si një specialist i vjetër e me përvojë, duke kërkuar bakshishin që i takonte, pas dorëzimit të çelësit të qelisë. Klientët e zanatit të tij i jepnin paratë, përpara se t'u dilte shpirti dhe kjo ishte arsye e fortë, për të mos qenë i besueshëm çdo lloj denoncimi. Viktima e fundit, me sa i kujtohej kishte qenë magazinieri i Fabrikës së Miellit, i cili mes përpëlitjeve, përkulur mbi këmbën e thyer tregoi për paratë e mallit të vjedhur 25 vjet rresht, se si i kish paketuar në formën e një xhepi të qepur brenda kolltukut tresh në dhomën e pritjes. Ngjarja ndoshta nuk do kish bërë bujë, sikur i pandehuri të mos kishte vdekur papritmas. Pas verifikimeve prej Hetuesisë së Përgjithshme doli se ai qenka plasur brenda pa mandat arresti dhe pa ndonjë procesverbal për veprimtarinë e dyshimtë të të pandehurit. Zeta e mori vesh me vonesë vdekjen e paparashikuar, kështu që s'mundi të ngrinte ndonjë alibi të besueshëm për shkakun e linçimit. Ai shkoi atë pasdite në parkun e lojrave, të braktisur nga fëmijët, sepse vetëm aty mund ta kalonte në vetmi sëmundjen e ankthit

të tij. Befas i doli përpara një nga informatorët dhe me pamjen e një fantazme që hyn sërish në një trup të gjallë, pasi i kërkoi ndjesë, i shpjegoi se çështja ishte mbyllur duke marrë parasysh meritat e një kuadri me përvojë në kriminalistikë dhe tanimë dosja e viktimës do të arkivohej. Zeta, i shpërqëndruar, u kap si i mbyturi pas fjalës së fundit duke i perifrastuar disa herë në fjalorin e trashë të kujtesës inkandeshente. Jeta e tij i ngjante diskut të hënës që ishte konsumuar duke prerë në copa një aizberg dhe Zeta shihte me keqardhje arkitekturën vigane të rrezikohej nga pesha e vet, dëshirë kristalesh të përqëndruar në retinën e një përgjuesi të lodhur. Sikur lakuriqi i natës të mërzhitej duke dëgjuar të njëjtat jehona të zërit të tij, kjo do ishte një vetvrasje e padenjë edhe për një nekrologji, ndaj Zeta përpëlitej në forcat e fundit që i kishin mbetur, që të mos ndiente neveri për veten. Përvoja e tij për motivet e çfarëdo krimi ishte kthyer në një terren të përshtatshëm për të motivuar vetë rezultatet e krimit. Ai pothuaj e ndiente veten një bankier të pashpallur, pronar i një oazi të fshehtë në zemër të shkretëtirës. Gjithsesi, edhe po të zbulohej, ai nuk do të ishte si gjithë të ndëshkuarit e tjerë, sepse ia kishin aq shumë nevojën, sa do këmbëngulnin vetë eprorët që kjo histori të mbyllej me bufonatën e një trillimi dashakeq. Nuk ishte e vështirë që të gjendej edhe fabrikuesi i shpifjes, madje edhe provokatori që do jepte paratë në këmbim të jetës së vet. Si komunikimi i balenave që merren vesh me mijra kilometra larg, edhe ultratingujt e përgjimit krijojnë auditorin e vet në sferat më të thjeshta të shtetit.

Ai e dinte se nuk i dhimbsej askujt, e megjithatë megjullës së letargjisë së ngritur për vite me radhë i duhej patjetër Ujku i keq. Skandali i mundshëm vetëm do të prishte ekuilibrin e brishtë mes frikës dhe irritimit të viktimave të panumërta të zhytura në konformizmin anonim. Befas Zeta u shkund si një qen i lagur në shi, kur pa se kish hyrë në oborrin e një shkolle. Fjalët e fundit i pati shqiptuar me zë, ndaj pa me frikë përreth me ca sy të zmadhuar insekti të pasigurtë.

* * *

Flokët e gjata gështenjë të mësueses së historisë morën përpjestime të mëdha dhe me butësinë e tyre e fshehën kalldrëmin e ashpër mbi të cilin sytë e Zetës sikur po përpiqeshin të shkëputnin një mozaik të përshtatshëm për fytyrën që po i afronte rasti. Përgjigjet e tij lakonike pas përshëndetjeve pa lule dhe muzikë, sikur e neutralizuan avullin e nxehtë që iu ngjiti në fytyrë dhe Zeta e mori veten shpejt, si një përrua i hollë që përfiton edhe nga një vesë e lehtë. Një dënesë fosile e pashfaqur kurrë, befas ia shtrëngoi kraharorin e thatë dhe dobësia e dikurshme, pasi e pickoi me fshehtësinë e një gjarpri, u mbështoll në njërën nga brinjët duke pritur vuajtje akoma më të mëdha. Rastësisht, ai i veshur thjesht me pantallona doku dhe xhup lëkure ishte gjendur në territorin e Polit të Tokës

së tij të mërzitshme, atje ku bota nuk rrotullohet më as në vetvete. Duke pritur replikat si flokë dëbore, mbyllte sytë gjatë nga kënaqësia. Kjo grua e bukur, para së cilës qëndronte si një i pandehur, po ia mbështeste mjekrën mbi bërryllin e torturës dhe kafja që pinë me një lëng të zi dyshimesh e hamëndjesh, ishte vetëm një pushim i shkurtër i procesit. Me duart që i dridheshin ai po e ndiente se nga gota e ujit po ngrihej një mjegull e lashtë duke fshehur pikturën dhe pasojat e përqëndrimit mbi të. Ishte i lirë të thoshte ç'të donte, sepse në atë zhurmë të përgjithshme edhe muret e kishin humbur aftësinë e të përgjuarit dhe peshën e gurit tinzar fshehur në tiparet e rregullta. Ai rrinte në buzë të karriges, a thua se po mbahej në një parmak të lartë prej nga duhej të shpjegonte kënaqësinë e peisazhit më të frikshëm që tregon pushteti. Gjithnjë duhet një prift ose grua për të reaguar që të mos çmendesh nga përgjegjësia e krijimit, mendoi Zeta i emocionuar. Ç'dhuratë të shtrenjtë mund të bënte që ta harxhonte gjithë peshën e pasurisë së zyrtë? A e kuptonte vallë ajo dhembjen e duarve, që për herë të parë po ndienin dhembshuri! Freskia e plagës e kishte nxjerrë në pah mishin e tij të regjur dhe i jepte një ngjyrë të ëmbël përtëritjeje. Kjo grua nuk kishte dalë dot përtej reve dhe ikona që mbante në dorë si një rrufepritëse ishte ngjeshur aq fort në xhamin e fytyrës së saj, sa e kishte plasaritur si një hartë të vjetër. Përtej maskës së lëkurës së ndritshme ai shihte gërvishjet që shkakton të folurit monoton. Çezari dhe Bonaparti duheshin shmangur si trungje të rastësishëm nga rrjedha

e shpjegimit të saj dhe auditori duhej të përgatitej të dëgjonte mizori të pafund që mund t'i ndodhin kujdo dhe kurdo me nënshtrimin e një somnambule që nuk zgjohet dot. Kur ai e pyeti thjesht për t'i dhënë jetë bisedës, pse s'kish bërë sot tualet, ajo u përgjigj me shaka, se burri ish aq xheloz, sa në shenjë hakmarrjeje ishte shtrënguar t'i mbyllte në arkiv, si një dosje bukurie e mbyllur përgjithnjë, a thua se kish pikasur mjetin e pushtetit të saj mbi njerëzit. E imët dhe e brishtë, ajo përkulej duke qeshur mbi të si rreke e pajtuar mbi shkëmbin e egër ku bie. Duke e soditur brenda dhomës së errët që porsa kishte krijuar për të brenda atij lokali të pështirë, ai nuk mund të mos e admironte zbulimin e porsabërë. Aty për aty gjeti një shkak që të mund ta nxirrte bisedën në stacion si një hamall i lodhur. Deri diku ishte i bindur se kjo grua e zgjuar nuk kishte mundur të depërtonte deri tek lëvizjet e ngathta të paralizës së ankthit të tij. Ajo thjesht kishte nuhatur një aromë të mistershme, që po ia bënte akoma më enigmatike fytyrën e tendosur të Zetës, ndaj sa pa u lidhur me rrënjë pas dobësisë së vet, Zeta u ngrit duke vizatuar një buzëqeshje të konsumuar. Atë pasdite roja e shërbimit e pa të futej me një çantë të madhe në arkiv si një shtegtar të zymtë, që ikën për të mos u kthyer kurrë. Ai ecte ngadalë, duke kthyer herë pas here kokën, a thua se po ecte me pasigurinë e një gaforreje mbrapsht. Kur hapi derën e kasafortës, befas një erë e rëndë deformoi tiparet e rregullta të fytyrës së tij, duke përhapur tinguj grindës nga menteshat me nofulla të shtrënguara me një

sekret të ndryshkur në errësirë. Ai kishte depërtuar në sektorin Z/36, i fundit dhe më i trishtuari, ku një shtresë pluhuri shënonte gjurmët e fajit kryeneç. Duket si minierë e braktisur, që të zë përfund në çdo moment - mendoi Zeta i tmerruar. Nën këmbët e tij shtriheshin dosjet hermetike të atyre që nuk jetonin më. Ndërsa nxirrte nga çanta paratë si peshq rrëshqitës ende të gjallë, Zetën e pushtoi ekstaza duke vënë shuma bankënotash mbi emrat e zbrazët, aq vite sa kishte jetuar viktima e përçudnuar. Dalja e këtij labirinti mostruoz duhet të jetë fshehur nëntokë - u ngërdhesh Zeta. Duke shpërndarë ngjyra të zbehta, bankënotat rrethuan shkrimet e vjetra ashtu si lulet epitafet e harruar. Më të sigurtë se papiruset, këto dosje, përveç sekretit të tyre të përbuzur do mbanin një të fshehtë më të madhe, që ngadhjente me vlerën e vet të paçmuar si një bankë e krijuar në ferr, që paguan çekun e jetës në ankth. I ftohtë, ngjites si sëmundje kapërceu pragun ndjellakeq, përfshiu trupin e tij dhe mbyti shkëndijën e fundit të frikës. Ai mund të vazhdonte i qetë itinerarin mizor si një mjek i tmerrshëm që duhet ta çlirojë qytetin nga çmenduritë e tij. Ndërsa nuk e ndiente veten aspak të varfëruar nga dorëzimi i pengut të fatkeqësive, ai e kuptoi më në fund se kishte marrë me vete jo vetëm mallkimin e të torturuarve, por edhe dëshpërimin e patreguar se tashmë po u shfrytëzonin edhe skedarët e vdekjes në leximin e trilleve të fatit. Zeta i rregulloi sërish gjymtyrët e përgjimit në vendet e tyre me një përpikmëri fanatikësh. A thua se do shfaqeshin fantazma që do dyshonin se mos

ndonjë i huaj kishte hyrë në banesën e harruar. Kur doli në koridor, u drodh i tëri duke u çliruar me një ofshamë jehonash, kishte lëshuar kurorën e funeralit, peshën e së cilës e ndiente akoma mbi sup. Dyshimi se autoritetet dikur do ta merrnin me mend kufirin e fajit të tij, apo do të zbulonin këtë pus që në vend të ujit të qelbur mbante smeralde, rrinte i tulatur në një cep të shpirtit me fytyrën e të dënuarit. Vetëm një makth ia bënte të papeshë kokën mbi supe, ndërsa e lëvizte parreshtur, kur përshëndeti rojen tek shkëmbeu një cigare, teksa po largohej me zbatcën e sigurisë, duke lënë pas një zhurmë llomotitjeje. A thua, duke qëndruar në atë kthinë me origjinën e një morgu, pasuria e tij do mund të prishej, të lëshonte një erë të padurueshme, e cila do të përhapej në të gjithë katet si tym i një zjarri mbeturinash dhe do ua bënte të pamundshme kolegëve të vet qëndrimin e mëtejshëm në zyrat e administrimit të fajit njerëzor! Shtrengimi ishte aq i fortë këtë herë, sa nga goja gjysmë e hapur prej tmerrit, shtëllunga e duhanit u shfaq si një shpirt që e braktis trupin e pajetë e të konsumuar. Ajo bile u ngjit lart si e diktuar prej dikujt, duke ndryshuar vetëm trajtat e ngërdheshjes mbi fatkeqin, por pa u shpërhapur dhe pa humbur ndërkohë si një njollë e pashpjegueshme në grafinë e asaj mbrëmjeje mbi qytetin e sëmurë.

EMOCIONET E HUMBURA

Pas disa orësh njëri prej mjekëve tha se vajza ishte gjallë. Silvia qëndronte e hidhëruar, si një statujë e përbuzur, e shtrirë, ndiente që brenda saj mishi po ngurtësohej, sikur përpiquej të largohej nga squllja e mëparshme. Nuk mund ta besonte se asnjëri nga miqtë e saj, bile as të afërmit nuk kishin të njëjtin grup gjaku me të. A thua se fatkeqësia kishte shfaqur fytyrën e saj të ngërdheshur, duke nxjerrë në pah ato gjëra që ajo përpiquej t'i mbante të fshehura vite të tëra. U dëgjuan vërshëllima të Imerrshme të ajrit që lëviz me sytë. Endri e puthi në buzë: "Të lutem, përgjigju, mbështete dorën tënde tek imja. Oh, sa e bukur dukesh, shpirt! Ne jemi bashkë, si gjithmonë! Nuk e sheh? Do të shërohesh shumë shpejt, zemër." Endri ia shtrëngoi dorën. "Ndoshta mos ndihet e lodhur", mendoi.

Silvia mundi të bërbeliste disa tinguj, duke kthyer kokën sa andej - këtej, por fuqitë e lanë fare.

Pas një gjumi të thellë, Silvia i hapi sytë. Endri e puthi lehtë nbi ballë dhe iu duk se mbi

flokët e saj kishte rënë një hije bardhësie. "Po ç'është kjo bardhësi mbi flokë", mendoi Endri.

"Po ti, kush je, unë nuk të njoh!?"

"Jam Endri, shpirt, Endri yt".

"Unë nuk të njoh", - mermëriti Silvia.

Pas disa orësh të stërgjatura erdhi Tomi, shoku i klasës. Tomi ishte më karagjozi dhe të gjithë qeshnin prej batutave të tij, vetëm Gena jo. Ajo rrinte e trishtuar, ndonëse shpesh herë edhe nuk e kuptonte. Ndoshta, ndoshta edhe nga frika, se kishte filluar t'i pëlqente.

"Gena do të vijë sot të të shohë, - i tha Tomi. - Të lutem, thuaji diçka edhe për mua që e dashuroj shumë. Ti e ke dhe mike të ngushtë".

"Unë nuk mund të të ndihmoj, e ndiej veten të pafuqishme për të hyrë në botën e saj", i përgjigjet Silvia me një ton disi lodhës.

"Po ajo tani vjen, ajo pret, - foli me zë të lartë Tomi. - Ti duhet të bësh, qoftë edhe një lëvizje për të më mbrojtur, fundja t'i dhurosh një lule nga ana ime".

"Nuk mundem të të ndihmoj. Unë e ndiej se nuk kam asnjë shoqe".

Ai bëri disa lëvizje të ngadalta duke u vërtitur nëpër anomë, buzëqeshi iëhtë dhe numbi pas mjegullës së bluzave të bardha. Silvia ishte në një gjumë të rëndë, saqë edhe prindërit e vet nuk i kishte ndjerë kur kishin arritur. Ata kishin qëndruar të fshehur në kujtesën e gjumit të saj. Ajo hapi sytë e ndriçuar prej dritës që vinte nga thellësia e koridorit, e bindur se kishte mbetur vetëm. U çudit kur pa nënën dhe babain, tek i rrinin mbi kokë me fytyra të zbehura. Nuk ndodhi asgjë e veçantë; ajo vazhdoi t'i shihte pa asnjë

Iloj ngacmimi ata që ishin njerëzit e saj më të afërt, madje iu dukën si të huaj. Vazhdonte t'i shihte fytyrat e tyre dhe nuk ndiente ndonjë farë përpëlitjeje. Nënës filloi t'i dhembte shpirti. Babai, pa e kuptuar se ç'po i ndodhte, nxori shaminë dhe fshiu lotët në mënyrë instiktive. Nëna nuk arrinte ta shpjegonte harmoninë e pashpjegueshme që kishte patur Silvia dhe tani ndjenjat dhe dëshirat e saj që rrinin të mbyllura. Nënën nisi ta brente një parandjenjë shqetësuese. Silvia zgjati dorën për të marrë gotën me ujë, që ndodhej në tavolinë, por befas ajo i rrëshqiti dhe ciflat u shpërndanë në dysheme. Krejt e qetë Silvia hoqi duart nga harku i krevatit, duke i tërbuar, sikur të qe çliruar nga pranga të padukshme.

"Dukesh e hutuar", tha nëna.

"E hutuar?! nga kush?" dhe filloi të fshinte duart me cepin e mbulesës.

"Mbase duhet të clodhesh edhe pak. Ne po çohemi".

"Prit, - tha Silvia mes asaj heshtjeje. -A e di se këtu ka ardhur Endri. Po, po, Endri. Unë e njoha, por nuk ndieja asgjë. Nuk ndjej as mëshirë".

Psikologu u tha, se nuk kishte pësuar depresion në vetvete, nuk vuante nga asgjë. Ata nuk mundnin ta besonin, se të gjithë e kishin mërzhitur Silvian. Çdo pikë e gjakut të saj ishte derdhur shumë kohë përpara aksidentit, si mbi një strehë të mjerë që pikon në vetmi. Aksidenti vetëm e bëri të dukshme traumën, e shfaqti atë si një fenomen të çuditshëm, si një përplasje në një send të panjohur, të pamentifikuar nga

shqisat e saj. Deri diku askush nuk ishte fajtor për gjakderdhjen, por në epruvetat intime gjithësekush mbante një pikë nga gjaku që s'mund të rrinte brenda këtij trupi të mërziur. Silvia prej kohësh shfaqej e zbehtë, si një pemë e tharë me rrënjë të tretura në pluhurin e rrugës së përditshme dhe mjaftoi vetëm një goditje për të kuptuar se lëngu i jetës së saj kishte mbaruar në venat e ngushtuara nga ngërçi vetmitar. Askush nuk e ndiente veten përgjegjës për aksidentin, sepse ai nuk kishte kurrfarë domethënie, për konfliktin e papërfunduar dhe kurrfarë ndëshkimi kolektiv. Gjestet e pandërgjegjshme të gjithësecilit nuk kishin arritur kurrë të organizoheshin në një gjëmim të vetëm. Shkakun e vërtetë të kësaj përhumbjeje shterpë natyrisht duhej ta shikonin jashtë vetes dhe marrëdhënies me Silvian. Megjithëse nuk pritën ndonjë deklaratë me shkrim prej mjekut, në mënyrë të heshtur, thua se po bisedonin me ultratinguj. Ata tundën kokat e shpërfytyruara duke fshehur mbi tavan, si lakuriqtë e natës, verbësinë e tyre. Duheshin përgatitur patjetër për këtë ndryshim të Silvias, i cili kurseu nuk duhej ta dëmtonte imazhin e saj. Aluzionet dhe hamendjet duhet ta kapërcenin barrierën e pëshpërimave, por jo në trajtën e një vendimi të marrë si për t'u mbrojtur nga paragjykimet, aq më tepër që edhe Silvia nuk duhej të vuante nga kjo: si prej operacionit artificial, që do të kishte një shenjë nervoze, që mund të tradhëtonte atë. Kjo nuk ishte diagnozë, porse opinion pa asnjë tatuazh të mistershëm në kurriz, ndaj kurrë nuk u paraqit si një përshtypje në kuadrin e kartelës

së Silvias, por u rreshtua në skedarin e kujtesës, si paralajmërim i një humbjeje akoma më të madhe pas transfuzionit të gjakut. Kështu, ndjenjat e saj davaritën dhe humbën përgjithmonë si lajmëtarë të pakthyesëm të shpirtit brenda turmës që vazhdon të ngushtojë akoma më shumë rrethimin, pranë Silvias së brishtë.

Përmbajtja

1. Gruaja misterioze	3
2. Bisha që nuk ekziston	5
3. Abazhuri termik.....	10
4. Fosili i dashurisë	11
5. Redaktori	12
6. Misioni i pakryer.....	16
7. Çifti i Edenit	14
8. Zhdukja e ëndrrave	28
9. Dinjiteti i humbur	29
10. I gjymtuari.....	30
11. Sytë jeshil	44
12. Zhdukja e një emri	56
13. Shkronja e fundit e një krimi.....	63
14. Emocionet e humbura	72

Brixhilda Ndini

**Libra të tjerë
të autores**

- 1- *Lot në stinë e shirave*
(poezi) '94
- 2- *Dinosaurët beshnikë*
(poezi) '94
- 3- *Koha pa idhuj*
(poezi) '95
- 4- *Perandori im* (poezi) '95

"...Po ta ndiesh veten shtegtar të mendimit, e kupton përse treni do ndalonte në stacion, edhe pse aty të mos kishte njeri. Nëse hëna do të mund të na shfaqej me një fytyrë të rrudhur gruaje, ajo mes dënësash do tregonte të fshehtën torturuese; ajo shpreson të martohet një ditë dhe përgatit në errësirë pajën e vet. Krijesa e saj është lakuriqi i natës, silueta bastarde e dëgjimit, e cila fjalën njerëzore s'mund ta perceptojë. Por komunikimi është mundësia e vetme e kondesimit të sendeve në tinguj."